

Xəbər
Veteran futbolçunun MTN-dəki dəstə ilə müdhiş əlaqələri üzə çıxdı
 yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 18 dekabr 2015-ci il Cümə № 282 (6310) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm
Prezidentlərin görüş yeri dəqiqləşdi

Azərbaycan və Ermənistan dövlət başçıları sabah Berndə bir araya gələcəklər; görüşlə bağlı proqnozlar bədbindir; Bakı Avropa Şurasından Dağlıq Qarabağla bağlı araşdırma istədi

yazısı səh.11-də

Ukraynada qadağan olunan partiya Bakıda qurultaya hazırlaşır
 yazısı səh.7-də

Həftənin şok statistikasi-şagird və tələbələr niyə canına qıyır?
 yazısı səh.12-də

Xətai və Binəqədidəki yanğınlarla bağlı məhkəmə gələn ilə qaldı
 yazısı səh.6-da

Bakı marketlərində yumurta qadağası
 yazısı səh.15-də

Rusiya Türkiyə və İsraili barışdırır - Azərbaycan da uduşda
 yazısı səh.5-də

Cərimələrin artırılmasına fərqli reaksiyalar
 yazısı səh.3-də

Ölkəmiz müsəlman koalisiyasına qoşulacaqmı?
 yazısı səh.5-də

İmtahanlarda rüşvətə qarşı qərarqahlar yaradılır
 yazısı səh.3-də

"Günəşli"də yanan neft quyuları tam söndürüldü?
 yazısı səh.2-də

Məşhurlar hansı əşyalarını hərraca çıxarar?
 yazısı səh.15-də

AŞ PA prezidentinin qərarına sərt təpkilər
 yazısı səh.8-də

Putin Türkiyəni yenə hədələdi
 yazısı səh.4-də

Qərblə münasibətlər yenidən pik həddə gərginləşdi İQTİDARA İKİTƏRƏFLİ HÜCUM: "BU, NÖVBƏTİ ANTI-AZƏRBAYCAN DALĞASIDIR"

Azərbaycan rəsmilərinə qarşı sanksiyaları nəzərdə tutan layihəyə rəsmi Bakıdan sərt reaksiyalar gəldi: "Konqresdə vəzifəli məmurlara sanksiyalar tətbiqi layihəsinin Avropa Şurası baş katibinin ölkəmizə araşdırıcı missiya göndərməsi qərarı ilə eyni vaxta düşməsi təsadüf deyil"; **Mehman Əliyev**: "Sanksiyaları nəzərdə tutan layihənin meydana gəlməsi səbrin tükənməsinin göstəricisidir"

Gözlənilən dollar qərarı verildi: manat "titrəyir"...

Mərkəzi Bankdan müəmmalı mövqə; **Vüqar Bayramov**: "FES-in qərarı manata təzyiqli artırdı və bu, artıq müşahidə edilir" yazısı səh.13-də

Saleh Məmmədov:
"Ölkəmizdə bir nəfər milyarder olsa..."
 yazısı səh.10-da

Şirməmməd Hüseynov:
"Rəsulzadəyə abidəni mən ucaltmışam"
 yazısı səh.7-də

Cahangir Hacıyevin hücum taktikası
 yazısı səh.6-da

Mərhum jurnalistin oğluna bəraət verildi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda ittiham olunan Tural Sadıqovun cinayət işi üzrə məhkəmə istintaqı yekunlaşıb.

Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosese hakim Rasim Sadıqov sədrlik edib. Prosədə

höküm oxunub. Məhkəmənin hökmü ilə T. Sadıqov bəraət alıb və məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Qeyd edək ki, Tural Mahal oğlu Sadıqov etibardan sui-istifadə və ya aldatma yolu ilə Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu ərazisində tikinti materiallarının satışı ilə məşğul olan Seymur Yolçiyev və Qəhrəman Qulamovdan 308 min manat dəyərində müxtəlif tikinti materiallarını nişə alıb, pulunu ödəməyərək həmin şəxslərə külli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq etməkdə ittiham olunub.

Xatırladaq ki, Tural Sadıqov mərhum jurnalist Mahal İsmayıloğlunun oğludur.

Bolqarıstan Azərbaycan qazı üçün alternativ kəmərlər çəkir

Ankara və Sofiya Azərbaycan qazının Bolqarıstana ixracı məqsədilə birləşdirici boru kəməri tikəcəkdir.

«Trend»in Bolqarıstan mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu Sofiyada bolqarıstanlı həmkarı

Boyko Borisovla görüşdən sonra mətbuat konfransında deyib.

O bildirib: «Biz Bolqarıstanla Türkiyəni Azərbaycan qazının tədarük ediləcəyi qaz interkonnektoru ilə birləşdirmək qərarına gəldik».

B. Borisov deyib ki, Bolqarıstan, Türkiyə və Yunanıstan «Balkan» qaz qovşağı ilə yanaşı, istənilən istiqamətdə təbii qazın şaxələndirilməsi və nəqliyə xidmət edəcək interkonnektor tikmək qərarına gəldi.

Mineral suların qiyməti qalxacaq

«Slavyanka», «Sirab», «Badamlı», «Mor-mor» və «Qax» kimi mineral suların qiyməti qalxacaq. Milli.az xəbər verir ki, bunu iqtisadçı-ekspert Qalib Toğrul bildirib. Onun sözlərinə görə, Vergi Məcəlləsinə edilən son dəyişikliklərdən biri də qeyri-filiz faydalı qazıntılarından tutulan mədən vergisi dərəcəsinin artırılması ilə bağlı olub.

Bunlardan 13-ü üzrə vergilər dövlət büdcəsinə, 3-ü üzrə vergilər isə bələdiyyə büdcəsinə ödənilir. Mədən vergisi hər kubmetr üçün hesablanır. Məcəllədə vergi dərəcəsi ən çox qaldırılan isə faydalı qazıntı mineral sularıdır: «Mineral suların hər kubmetrinə tətbiq olunan vergi dərəcəsi 6 manatdan 10 manata qaldırılıb, yəni vergi dərəcəsinin təxminən 70 faiz artım baş verib. Çox güman ki, dəyişikliklərin qüvvəyə minməsindən, yəni 2016-cı il yanvarın 1-dən sonra ölkəmizdə istehsal olunan mineral suların, o cümlədən «Slavyanka», «Sirab», «Badamlı», «Mor-mor», «Qax» sularının pərakəndə satış qiymətləri də qalxacaq».

«Elm» tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R. Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

«Günəşli»də yanan neft quyuları tam söndürüldü

İtkin düşən 23 neftçinin axtarıları hələ də davam edir

Dekabrın 4-də Xəzər Dənizinin «Günəşli» yatağının 10 saylı Dərin Dəniz Özünlündə baş verən qəzadan iki həftə ötür. Bu müddət ərzində itkin düşən 23 neftçinin axtarıları hələ də nəticəsiz qalıb. Onların yaşamasına olan ümidlər tamamilə tükenib. Artıq neftçilərin cəsədlərinin tapılması da möcüzələrə qalıb.

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Aviasiya Dəstəsinin bort texniki mayor Etibar Nəzərov itkin düşən neftçilərin axtarılarının davam edildiyini bildirib: «Fövqəladə Hallar Nazirliyinin aviasiya parkında olan təyyarə və vertolyotlar «Günəşli» yatağında baş

verən qəzada itkin düşənlərin axtarışını davam etdirir». Mayor bildirib ki, Xəzərin Türkmənistan, İran, Rusiya və Qazaxıstana aid hissəsində də itkin düşənlərin axtarışı aparılır.

Qəza baş verən neft quyularında yanğın tamamilə söndürüldü. Bu barədə «Report»a Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) mətbuat xidmətinin rəhbəri Nizaməddin Quliyev bildirib. O deyib ki, bununla dənizə neft dağılmalarına görə yarana biləcək ekoloji fəlakətin qarşısı tamamilə alınıb. N. Quliyevin sözlərinə görə, platformadakı yanan qaz quyularında isə yanğın söndürülmək üzrədir. «Biz yanğını ən qısa zamanda söndürməyə çalışırıq. Yanğın söndürüldükdən sonra platformada rekonstruksiya işləri aparılacaq. Bundan sonra quyular yenidən istismara veriləcək» deyə o, əlavə edib.

□ Cavanşir ABBASLI

Turizm şirkətinin direktoru İnterpol xətti ilə axtarıya verilib

Azərbaycanda şirkət rəhbəri barəsində axtarış elan olunub. APA-nın məlumatına görə, bu barədə İnterpolun saytında məlumat yerləşdirilib. Məlumatda qeyd olunur ki, 1981-ci il təvəllüdü Elnur Əliyev dələduzluqda təqsirləndirilib. O, Azərbaycandan qaçdığı üçün barəsində dövlətlərarası axtarış elan olunub və saxlanılması üçün İnterpolat mürciət edililib.

Məlumatla görə, Elnur Əliyev Bakıda fəaliyyət göstərən «İnter Travel» turizm şirkətinin direktorudur. Onun bir qrup vətəndaşa qarşı dələduzluq etməsi ilə bağlı bu ilin yayında polisə ərizə daxil olub. Ərizədə iddia olunur ki, cari ilin fevral-iyul aylarında İ. Əliyev etibardan sui-istifadə edərək İran İslam Respublikasının vətəndaşı Taleh Kərim oğlu Mahmudidən 4500 manat alaraq qaytarmayıb. Bundan başqa, Bakı şəhər sakini, 1973-cü il təvəllüdü Səməd Hacı oğlu Əzizovdan 2800 manat, 1982-ci il təvəllüdü İsa Ənvər oğlu Əliyevdən 3600 manat, İradə Valeh qızı Quliyevdən 3268 manat, 1983-cü il təvəllüdü Rauf Vidadi oğlu Xəlilovdan 1470 manat, 1991-ci il təvəllüdü Günel Əbdülhüseyn qızı Gülhüseynovadan 1700 manat, 1971-ci il təvəllüdü Xəliq Ramazan oğlu Bağirovdan 4500 manat, 1990-cı il təvəllüdü Elman Bəylər oğlu Xanlarovdan 4200 manat, 1980-ci il təvəllüdü Ağca Əli oğlu Abbasovdan 5200 manat, Xırdalan şəhər sakini, Fərhad Kərimovdan 1500 manat alaraq verməyib.

«Qaya Mətbuat Yayımı» MMC!

- İtən ilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı sldıqdan sonar abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajımızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
- Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan «Yeni Mesavat» - 0.40 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.**
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil, **Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir.**
- Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22**
- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur:

Beynəlxalq Bankın Sankt-Peterburqdakı filialında axtarış

Dekabrın 17-də səhər saat 10:00 radələrindən etibarən Rusiyanın hüquq-mühafizə orqanları «Azərbaycan Beynəlxalq Bankı-Moskva»nın Sankt-Peterburq şəhərindəki filialında axtarıslara başlayıb.

«APA-Economics»

«Fontanka» portalına istinadən xəbər verir ki, başlanılan müvafiq cinayət işi çərçivəsində aparılan axtarış tədbirləri pulların qanunsuz olaraq sərhəddən kənara çıxarılması ilə bağlıdır.

Filialın telefonlarına cavab verən yoxdur. Bundan başqa, «bank-müştəri» xidməti də fəaliyyətini dayandırdı.

Bu arada bankın Moskvada yerləşən baş ofisindən bəyan ediblər ki, hazırda Sankt-Peterburq filialında pulköçürmə və digər əməliyyatlar aparmaq mümkün deyil. Bankdan bunu rabitədəki problemlərlə əlaqələndiriblər və əlavə ediblər ki, bu problem 2-3 saata həll olunacaq.

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının mətbuat katibi Yadigar Cəfəri isə «APA-Economics»ə hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarının filiala keçmiş müştərilərdən biri haqqında bəzi sənədlərin əldə olunması məqsədilə gəldiklərini bildirib. Onun sözlərinə görə, Sankt-Peterburq filialının fəaliyyətində heç bir problem yoxdur.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Təhsil naziri Mikayıl Cabbarov imtahan sessiyasının təşkili və keçirilməsi barədə əmr imzalayıb. Əmr ali təhsil müəssisələrində 2015-2016-cı tədris ilinin payız semestrinin imtahan sessiyasını (bundan sonra imtahan sessiyası) mövcud qaydalara uyğun təşkil etmək, tələbələrə biliminin qiymətləndirilməsində şəffaflığı və obyektivliyi təmin etmək məqsədilə imzalandı.

Belə ki, əmrə əsasən, hər bir şəxs rəhbərlik etdiyi ali təhsil müəssisəsində imtahan qərarı qərar verən qərar qərarında baş verən qərar pozuntuları, rüşvət halları haqda məlumatlar toplanacaq və imtahanların təşkilində, gedişində nöqsanlara, neqativ hallara yol vermiş şəxslər barədə mövcud qanunvericiliyə uyğun tədbir görülməkdir. Ali təhsil rəhbəri baş verə biləcək hər bir neqativ hala görə məsuliyyət daşıyır.

Nazirliyin ali təhsil və daxili nəzarət şöbələrinə tapşırıb ki, ali təhsil müəssisələrində imtahan sessiyasının monitorinqini, imtahan sessiyasına hazırlıq dövründə və sessiya müddətində baş vermiş neqativ hallarla bağlı daxil olan məlumatları operativ araşdıraraq onların yerində həll edilməsini, ali təhsil müəssisələrində payız semestrinin imtahan sessiyalarının nəticələrini təhlil edib müvafiq arayışları müzakirəyə təqdim etsin.

Xatırladaq ki, təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov da bir neçə gün öncə Azərbaycan təhsilinin lazımı səviyyəyə olmadığını etiraf etmişdi. Nazir müavini bu il universitetlərə qəbul olan abituriyentlərin nəticələri yaxşı olsa da təhsilin keyfiyyətini lazımı səviyyəyə qaldıra bilmədiklərini demişdi.

Maraqlıdır, təhsil naziri tərəfindən verilən əmr təhsildə nəyi

Günün içindən

cağını bildirdi: "Düşünürəm ki, müvafiq qaydalarla neqativ halların qarşısını almaq qeyri-mümkündür. Biz bunu illərdir məktəblərdə, universitetlərin təcrübələrindən görmüşük. Yaradılan imtahan qərarqahlarının müsbət təsirini görmək üçün bunun işləmə mexanizmi təklif edilməlidir. Əgər o qərarqahda neqativ halların baş alıb getdiyi o universitetlərin müəllimləri olacaqsa, onun fəaliyyət göstərməməsi daha yaxşı olardı. məsinə həm nəzarət etsin, həm də yardım göstərsin. Yeni il boyu bu iş aparılmalıdır ki, dediyimiz hallar baş alıb getməsin. 2012-ci ildə prezident belə bir qanun imzalamışdı və bu qanun artıq qüvvədədir. Təhsil Nazirliyi yanında ictimai şuralar yaradılmalıdır. İctimai şuraların funksiyalarından biri hər il maraqlıdır. Əgər o qərarqahda neqativ halların qarşısını almaq üçün təklif mexanizmi işləməsi olmalıdır.

İmtahanlarda rüşvətə qarşı qərarqahlar yaradılır

Mələhət Mürşüdlü: "Bununla neqativ halların qarşısını almaq qeyri-mümkündür"

Mələhət Mürşüdlü

dəyəcək? İmtahan qərarqahı baş verən qanun pozuntularının, rüşvətin qarşısını ala biləcəkmi?

Azad Müəllimlər Birliyinin sədri Mələhət Mürşüdlü bu cür üsullarla neqativ halların qarşısını almağın mümkün olmayacağını

Kənardan digər ekspertlərin dəvət edilməsi, müstəqil vətəndaşların, hansı ki, bu qüsurları kənardan daha gözəl görüblər və qarşısını alma yollarını daha yaxşı bilirlər, bax bu şəxslər həmin qərarqahda yer alarsa, müəyyən qədər bu neqativ halların qarşısını alına bilər. Ancaq yenə də qeyd edim ki, başqa bir metod, yol düşünmək lazımdır ki, universitetlərdə dediyimiz hallar baş alıb getməsin".

M. Mürşüdlü Təhsil Nazirliyi yanında ictimai şuranın yaradılmasını təklif edərək bildirdi ki, ancaq bu yolla neqativ halların müəyyən qədər qarşısını almaq olar: "Təklif edərdim ki, Təhsil Nazirliyi yanında ictimai şura yaradılsın. Bu ictimai şura bütün il ərzində universitetlərdə həmin proseslərin yerinə yetiril-

Kampaniya xarakterli qərarqahlar inzibati xarakter daşıyır və həmin halların qarşısını müəyyən mərhələdə ala bilər. Təcrübələrdə də görünüb ki, bu kimi halların qarşısı ilkin 1 həftə və ya 1 ay müddətinə alına bilər. Düşünürəm ki, ictimai şuraların yaradılması, ictimai iştirakçılara geniş yer verilməsi, yeni qəbul imtahanların, həm semestr imtahanlarında, həm təlim prosesi zamanı ictimai iştirakçılığa geniş yer verilməlidir. Məsələn, müstəqilliyimizin ilk illərində elə universitetlər vardı ki, obyektivliyi qorumaq xatirinə valideynlərə qəbul imtahanlarında iştirak etməyə icazə verirdilər. Düşünürəm ki, bu gün də belə bir mexanizmdən istifadə etmək lazımdır".

□ **Günel MANAFLI**

Bizim Elton bəy

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Möcüzələrə inanacaq yaş çoxdan adlanıyıq. Üstəlik, məşğul olduğumuz iş - jurnalistika da bizi o qədər soyuqqanlı edib ki, ancaq və ancaq reallıq hissəyə sarılıyıq. Amma onun xəstəlik xəbərini eşidən gündən ümid edirdim möcüzəyə. Tanınmış vəkil Elton Quliyevi, o qıvrıq zəka, güclü xarakter sahibini bir xəstəliyin məğlub edəcəyi fikrini yaxına buraxmırdım. İlin-günün bu vaxtında, tibbin belə sürətlə inkişaf etdiyi dövəmdə... necə ola bilər axı? Ona görə də hər dəfə ümidlə soruşurdum yaxın dostlarımdan: "İrəliləyiş var, deyilmi?" Nəyə görə özümü inandırmışdım ki, sözünün gücü ilə gözükölgəli hakim-prokurator tayfasını məğlub edən Elton bəy bu xəstəliyə də qalib gələcək. Ya hüququn gücü, ya da hansısa zarafatı, tikanlı atmacası ilə. Utandıracaq ölümü, uzaqlaşdıracaq özündən.

Bir neçə dəfə birgə oturub söhbət etmək imkanı qazandığım üçün indi özümü nə qədər şanslı saysam azdır. Sonunu təsəvvür edə bilmədiyim filmlər kimi idi onun söhbətləri. Zəngin xatirələr, gözlerini hədəqdən çıxaracaq qədər təəccüblü hekayələr, məlumatlar... Jurnalistin suyunu-çörəyini kəs, amma ona maraqlı məlumat ver. Məkanı cənnət olsun, o da bunu çox gözəl bilirdi. Hardan soruşsan, ordan danışardı. Ballandıra-ballandıra anladardı o maraqlı hekayələri. Mətbuata çıxmayanları, bilinməyən, qaranlıq "dalanları"... Eyni hekayəni bir neçə dəfə danışdırdıq hətta, israrla: "Bəy, o müdafiə etdiyiniz biznesmen vardı ha, onunla dialoqunuzu danışın da, nolar..." Usanmadan, hər dəfə bir əlavə naxış vurub danışardı, indi danışmasın...

Ölkədə peşəkar adına barmaq sayılacaq qədər az vəkilin olduğunu nəzərə alsaq, o, bizimçün sanki nadir tapıntı idi. Təkcə medianın məhkəmə işlərində özünü sipər etdiyi üçün yox. İştirak etdiyi digər məhkəmələrdə də o, cəngavərlik edirdi, görüntü üçün yox, canla-başla sarılırdı işə, ən incə detalına qədər araşdırırdı cinayət işini. Məhkəmədə çıxışa, ya da istintaq şahidlərinə sual verməyə başlayanda bütün jurnalistlərin üzünə işıqlanırdı sanki. "Aha, əsl məhkəmə indi başlanır" deyər. Söz yığınınından uzaq, kəsərli, arqumentlərlə zəngin. Necə deyərler, "məşətlik çıxışı" olardı bəyin. Hüququn gücsüzlüyü qarşısında məğlub olanda qıvrıq zəkası ilə məhv edirdi məhkəməni. Bacarırdı bunu.

Heç unutmuram, 2013-cü ildə NİDA-çıların məhkəməsində yalançı şahid gətirmişdilər, yəni gənclərin üzünə durğuzurdular onları. Gənclər yəni qəzəbli idi, hətta biri hirsini boğa bilməyib şahidə qayıtdı ki, "Bir dəfə kişi ol da ömründə. Heç olmasa bir dəfə". Aləm deydi bir-birinə, hakim guya qəzəbləndi, prosesi saxladı, prokurator etiraz etdi, üzəduvan su içdi və sair. Elton bəy çox sakit tərzdə müdaxilə etdi: "Cənab hakim, bu, təhqir deyil, sadəcə, təklifdir. Böyütməyin..." Həmin anda hakimlərin üz ifadəsini, sadəcə, görmək lazım idi. Güllüşünü boğa bilməyən, qarşı tərəfin haqlı olduğunu bildiyi üçün hər dəfə başı ilə onu təsdiqləyən hakimlər yəni əmin idilər: Elton bəy haqlıdır. Yəni, yenidən, bir daha... Amma lənətə gəlmiş sifariş...

Yas yerində gördüm boynunu bükük jurnalistləri, ictimai sektorun fəalları. Təkcə övladları yetim qalmamışdı Elton bəyin. Gedişi ilə qosqoca bir media cameəsini, ictimai sektoru da yetim qoymuşdu sanki. Media təkcə cinahını dəyişən həmkarlara, hökumətin təzyiqlərinə görə gücsüzləşmir ki. Arxasında dağ kimi dayanan adamları itirəndə də kiçilir, büzüşür, yumağa dönür. İsxan Aşurovun ölümündən sonra bu, ikinci ən böyük zərbə idi. Kaş ki, vəsatət qaldırıb, etiraz etmək haqqımız olaydı bu gedişlərə... Bəlkə onda hüququn gücünü ali tutan iki nəhəng adam ayaq saxlayardı.

Son iki ildə bir neçə dəfə oturub söhbət etmək imkanımız olmuşdu. Növbəti dəvət mənim boynumda idi, "bir Mado "zavtrak"ı səndə" deyər anlaşılmışdıq son telefon danışığımızda. Sağalan kimi yenə dostlarla bir araya gəlib, görüşəcəkdik. Söz vermişdi, tez sağalacaqdı. İlk dəfə vədinə xilaf çıxdı...

Cərimələrin artırılmasına fərqli reaksiyalar

Azərbaycanda bir sıra sahələrdə qanunlar sirtləşdirilib. Artıq həyata keçirilən cərimələrlə bağlı cəmiyyət tərəfindən reaksiyalar gəlməkdədir. Qərarlara münasibət birmənalı deyil. Hökumətin addımlarını dəstəkləyənlər də var, əleyhinə çıxanlar da. Amma qərarları tənqid edənlər çoxluq təşkil edirlər. Buna səbəb də cərimələrin artırılmasının daha çox orta təbəqəyə təsir edəcəyidir.

Ədalət Partiyasının sədri İlyas İsmayılov AzadlıqRadiosuna müsahibəsində bu məsələyə toxunub. Səbiq deputat bu cür qərarların qəbul edilməsini doğru saymır: "Cərimələrin bu qədər artırılmasının əleyhinəyəm. Düşünürəm ki, qanunvericilik fəaliyyəti hüquqi dövlət konsepsiyası əsasında olmalıdır. Cərimələri artırmaqla yox, icazə metodu ilə məsələlər tənzimlənməlidir. İcra vəziyyətə avtomobil idarə etməyə görə cərimənin artırılmasını düzgün sayıram. Ancaq yanğınsöndürmə cihazı olmadığına görə sürücüyə 50 manat cərimə yazmaq düzgün deyil. Həm insanları qorxutmaq, həm də bununla büdcəni doldurmaq istəyirlər. Ancaq xalqın vəziyyəti çox ağırdır. Ölkədə gündə bir ne-

İlyas İsmayılov: "Həm insanları qorxutmaq, həm də büdcəni doldurmaq istəyirlər"

çə ağır intihar hadisəsi olur. Həm yaşlı, həm cavan, həm qadın, həm də uşaq intihara el atır. Kimi borcuna görə, kimi də başqa problemlərə görə. Bu cərimələr vəziyyəti bir qədər də ağırlaşdırır".

İqtidaryönlü deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat" a açıqlamasında səslənən bu cür fikirlərin doğru olmadığını qeyd etdi: "Bundan əvvəlki dövrdə də qa-

Zahid Oruc: "Hökumətin büdcəni doldurmasını demək çox yanlışdır"

nunvericiliyə bir sıra dəyişikliklər olub. Bəzi sahələrdə artırılan cərimələr cəmiyyətin diqqətini o qədər də çəkirdi. Etiraf etmək lazımdır ki, son dövrlərdə neftin qiymətinin aşağı düşməsi insanlarda müəyyən qorxular yaradıb. Amma düşünmək lazımdır ki, hazırda gündəmə gələn vergi növlərinin çoxu əvvəllər də olub. Mənzillərdə yaranan səs-küyə görə cərimələrin artırılması ilə

hökumətin büdcəni doldurmasını demək çox yanlışdır. Cəmiyyət tərəfindən də kimsə o cərimələrlə üzleşənə qədər həmin cərimələri zəruri sayır. Nədənə o narazılığını başqa hadisələrin fonunda, cəmiyyətin dili ilə izah etməyə cəhd etmək düşünürəm ki, doğru deyil. Hər kəsin fikirlərinə hörmətlə yanaşıram. Qanun doğma deyil, ona qarşı çox fikirlər olacaq. Qəbul edilən qərarların əleyhinə çıxmaq populyarlıq deyil".

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərc Quliyev bildirdi ki, cərimələr yolu ilə büdcəni doldurmaq mümkün deyil: "Cərimələrin miqdarı, eləcə də, hər gün cərimələr olsa belə, büdcəni doldurmaq mümkün deyil. Büdcənin həcmi məlumdur. Cərimələr daha çox insanları qanuna əməl etməyə çağıdır. Bir dəfə Milli Məclisdə deputatın biri dedi ki, bu cərimələr insanların cibinə görə deyil. Qeyd edim ki, cərimə cibə görə olmamalıdır. Çünki belə olarsa, pulunu verib daim qaydanı pozar. Cərimə elə həcmdə olmalıdır ki, insanlar alternativ yolunu tapmadığı qəbul etsinlər. Açıq, cərimələrin artırılmasının tərəfdarıyam. Amma deyim ki, bəzi sahələr var, orada cərimələrin artırılmasına ehtiyac yoxdur. Sərxoş halda avtomobil idarə etməklə bağlı cərimədə nə problem var ki? İcməsin, cərimə də olunmasın. Deyilən əksər tənqidi fikirlərlə razılaşıram. Cərimələr müəyyən qədər artırılmalıdır ki, insanlar da əməl etsinlər. Hər kəs qanuna əməl etməlidir".

□ **Cavansir ABBASLI**

Smitə smit, Yaqlanda yağ-kürü...

Elşad MƏMMƏDLİ
elshad1978@mail.ru

Yaxud insan haqlarının Qərbin yadına indi düşməsinin səbəbi: "Bağda ərik var idi..."

İlk günlərindən Azərbaycan üçün heç də uğurlu olmayan 2015-ci ilin sonunda da Amerika və Avropa qırğı kimi hakimiyyətin üzərinə şığıdı. Düzdür, oxşar davranışlar vaxtaşırı sərgilənib, ancaq son addımlar daha sordir və sanksiya tətbiqindən də söhbət açılır.

Çox maraqlıdır ki, Avropa və Amerikadan təpkilər eyni gündə - dekabrın 16-dan gəlməyə başladı. Deməli, bunlar təsadüfi deyil.

Həmin gün günorta saatlarında məlumat açıqlandı ki, Avropa Şurasının baş katibi Tyorbyorn Yaqland Azərbaycanın Avropa İnsan Haqları Konvensiyasını necə yerinə yetirməsi üzrə rəsmi araşdırmaya başlayıb. Baş katib deyib ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarları Azərbaycanda tənqidi səslərin susdurulması, söz azadlığının məhdudlaşdırılması üçün hüququn özbaşına (əsassız) tətbiqini üzə çıxarıb: "Belə narahatedici bir şəraitdə durumun düzəlməsinə yönəlik müsbət addım atılmadığından, Azərbaycana təmsilçilər göndərəcəyəm. Onlar ölkənin insan haqları konvensiyasının icrası ilə bağlı hakimiyyətdən izahat istəyəcəklər..."

Yaqland bildirib ki, fərdlər səlahiyyət sahiblərinin hakimiyyətdən sui-istifadəsi nəticəsində azadlıqlarından məhrum ediləndə xüsusi təşviş keçirir: "Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi İlar Məmmədovun işində bunu üzə çıxarıb. Bu, konvensiyanın çox ciddi pozulmasıdır..."

Gecə saatlarında isə ABŞ Helsinki Komissiyasının rəhbəri, ABŞ nümayəndələr Palatasının üzvü Kris Smitin "Azərbaycanda Demokratiya Aktı" adlı sət qanun layihəsi hazırladığına dair məlumat açıqlandı. Məqsəd Azərbaycanda insan haqları pozuntularına qarşı ölçü götürməkdir.

Sənəd Azərbaycan hökumətinin aparıcı üzvlərinə, onlarla biznes əlaqələrindən əhəmiyyətli dərəcədə gəlir əldə edən şəxslərə, hökumətin təhlükəsizlik və ədliyyə orqanlarının nümayəndələrinə viza qadağalarının qoyulmasını nəzərdə tutmaqla yanaşı, maliyyə sanksiyalarının da nəzərdən keçirilməli olduğu haqda Konqresdəki rəyi ifadə edir...

Azərbaycan hökumətindən siyasi məbusların azad edilməsi, vətəndaş cəmiyyətinə basqılara son qoyulması, azad və ədalətli seçkilərin keçirilməsi istiqamətində əsaslı irəliləyiş tələb olunur...

Smit deyib ki, hansısa ölkənin hökuməti siyasi müxalifəti, medianı və dini azlıqları repressiyaya məruz qoyarsa, biz güzəştə getməyəcəyik...

Əlbəttə, Azərbaycanda hüquq və azadlıqların pozulmasını, media üzərinə basqıları inkar etmək mümkün deyil. Həmçinin, ölkədə siyasi mənsubiyyətinə, hətta hansısa hökumət üzvünün xoşuna gəlmədiyinə görə həbsdə olan xeyli şəxs var.

Lakin buna da şübhə yoxdur ki, Azərbaycanda vəziyyətin bu həddə gəlib çatmasının başlıca günahkarı elə Qərb və Avropa institutları, hökumətlərdir!

Uzun illərdir Azərbaycanda demokratik durumla bağlı bu qurumlar susqunluq nümayiş etdirir, seçkilər zamanı göndərdikləri missiyalar "seçkilər yaxşı keçdi" tipində hesabatlar təqdim edir. Əlbəttə, bu da səbəbsiz deyil: mətbuat və ekspertlər zaman-zaman bildiriblər ki, Qərbin, Avropanın Azərbaycandan demokratiya tələb etməli olan şəxsləri pula, bir-iki banka küryə satılıblar!

İndi neft ucuzlaşıb, Azərbaycanın pulu azalıb. Belə bir ərəfədə Avropa və Qərbin qəfildən hərəkətə keçməsinin ilkin diaqnozu "kəskin pul çatışmazlığı"dır. Elə hesab edirəm ki, Qərb və Avropadakı demokratiya aşiqlərinin yadına Azərbaycanda insan haqları məsələsinin belə "qəfildən" düşməsi, obrazlı desək, Yeni il qabağı Smitin smite (oxu - dollar), Yaqlandın yağ-kürüyə (avroya) yaranmış tələbatı ilə bağlıdır. Yoxsa onlar nədən belə qeyzlənsilər? Əksinə, ötən illərlə müqayisədə idarəetmə, korrupsiya və rüşvətxorluq məsələsində Azərbaycanda vəziyyət irəliləyiş doğru gedib. Neft 150 dollara olanda korrupsiya daha yüksək şəkildə tüğyan edirdi. İnsan haqları daha kobud pozuldu. Onda susanların indi - "qara qızıl"ın qiymətinin insanın bədən temperaturu ilə eyniləşdiyi dövrdə canına istilik keçməsi sadə məsələ kimi görünür...

Hə, bir də bu Smitin bizə canı yandığına qətiyyətin inanmaq olur. Çünki bu adam birmənalı şəkildə erməni dəstəkcisidir, hər il qondarma erməni soyqırımı tədbirlərinin iştirakçısı olur. Dəfələrlə prezident Obamadən bu uydurma soyqırımı tanımağı tələb edib. "İnsan Genetikaları üzrə Avropa" Jurnalının 10.10.2015 (206) tarixli sayında bir neçə digər adamlarla birlikdə guya ermənilərin bürünc erasından əvvəl mövcud olan xalq olduğunu iddia edib. Bir müddət əvvəl sabiq səfir Metyu Brayzannın Vaşinqtonda Ermənistanda insan hüquqlarının vəziyyətinə dair keçirdiyi dinləmələrdə ciddi-cəhdlə erməniləri müdafiə edib.

Erməni işğalına haqq qazandıran adamın Azərbaycanda demokratiya, inkişaf, yaxşılığa doğru nəse istəməsi normal məntiqin də qəbul etdiyi bir məsələ deyil...

Dava başqa şeyin davasıdır....

Allah bu niyyətlərdən xalqımızı, dövlətimizi qorusun!

Dünən Rusiya prezidenti Vladimir Putin Moskvada sayca 11-ci olan ənənəvi illik mətbuat konfransı keçirib. 3 saat çəkən tədbirdə o, həm ölkənin, həm də dünyanın gündəmindəki əsas mövzularla bağlı jurnalistlərin suallarını cavablandırıb.

Təbii ki, ona ünvanlanan ilk suallardan biri "Su-24" təyyarəsinin vurulmasından sonra Türkiyə-Rusiya münasibətlərində yaranan böhranlı durum və iki ölkənin iqtisadi əlaqələrinin perspektivi ilə bağlı olub. Putin bir daha insidentlə görə Ankaranı suçlu çıxarıb, hətta Türkiyə rəhbərliyini amerikalılara yaltaqlanmaqda ittiham edib.

Onun sözlərinə görə, təyyarəni vurmaqla Türkiyə rəhbərliyində təmsil olunanlar ABŞ-a yaltaqlanmaq məqsədi güdüblər. "Biz bilmirik ki, bu işdə üçüncü tərəf var ya yox. Lakin Türkiyə rəhbərliyi amerikalılara yaltaqlanmaq qərarına gəlibse, bunun doğru addım olub-olmadığını bilmirəm. Ümumiyyətlə, amerikalılara bunun lazım olub-olmadığını bilmirəm", - deyə o vurğulayıb.

Rusiya lideri Ankaranı həm də hədələyib, "Türkiyənin indiki rəhbərliyi ilə anlaşmaq mümkünsüzdür" deyib: "Təcrübə göstərir ki, bizim üçün anlaşmaq çətinidir və yaxud da praktiki olaraq bu, mümkün deyil. Hətta biz "hə" deyərək, arxadan bizə zərbə vururlar, özü də anlaşılmayan səbəblər üzündən. Bu üzəndə də dövlət səviyyəsində perspektiv görmürəm".

Rusiyanın Türkiyə ilə onun üçün ən həssas məsələlər üzrə əməkdaşlıq etməyə hazır olduğunu söyləyən Putin qeyd edib ki, Ankaranın Suriya sərhədindəki maraqlarını mövcud əməkdaşlıq kanalları vasitəsilə müzakirə etmək üçün imkanları olsa da, bunu etməyib. "Nəyə lazım

Putin Türkiyəni yenə hədələdi

"Ərdoğan iqtidarı ilə anlaşmamız mümkünsüzdür" deyən Kreml başçısı keçirdiyi illik mətbuat konfransında dünya gündəmindəki digər məsələlərdən də danışdı; şəxsi həyatından söz açdı...

idi bunu etmək? Mən anlamıram. Bəlkə onlar düşündürlər ki, biz oradan qaçaçağıq? Əlbəttə ki, yox. Rusiya o ölkələrdən deyil".

Ardınca Suriyada Rusiyanın öz hərbi mövcudluğunu gücləndirdiyini xatırladan Putin artıq bu ölkədə "S-400" zenit-raket komplekslərinin yerləşdirildiyinə diqqət çəkərək hədələyici tonda deyib: "Türkiyə əvvəllər Suriyanın hava məkanını tez-tez pozurdu, hünəri varsa indi də pozsun".

Qonşu Gürcüstanla bağlı münasibətlərin gələcəyi ilə bağlı suala cavabında Rusiya prezidenti ölkəsinin Gürcüstanla viza rejimini ləğv etməyə

hazır olduğunu deyib və hazırkı Gürcüstan rəhbərliyinin davranışlarında münasibətlərin normallaşmasına dair əlamətlər gördüyünü söyləyib: "2008-ci il hadisələrindən sonra münasibətlərimizdə deqredasiya baş verdi. Bu hadisələrin baş verməsinin məsuliyyəti isə birbaşa oxvətki prezident Mixail Saakaşvilinin üzərinə düşür. Məhz onun yol verdiyi avantüra nəticəsində vəziyyət bu yerə gəldi, Gürcüstan ərazilərinin bir hissəsini itirdi. Təsəvvür edin ki, indi həmin adam Odessanın qubernatoru vəzifəsindədir. Saakaşviliyə ABŞ-a işçi vizası vermədilər, Ukraynaya göndərdilər ki, ora-

da işləsin. O da hazırda orada aktiv fəaliyyət göstərir. Qərb bununu Ukraynaya göstərir ki, təkə onu idarə etmir, həm də oraya onu idarə edəcək adamlar göndərir. Bu işə Ukrayna xalqının üzünə tüpürməkdir".

Putin ardınca qeyd edib ki, Cənubi Osetiya və Abxaziya ilə bağlı yaranmış məsələləri Tiflis onlarla danışıb razılığa gəlməlidir: "Biz istənilən razılaşmanı dəstəkləməyə hazırıq".

Kreml rəhbəri ailə həyatı, qızları barədə də danışdı. Qızlarının Rusiyada olduğunu və daimi yaşamaq üçün heç yerə getmədiklərini bildirdi. O, qızlarından birinin Moskva Dövlət Universiteti yanında Fondca çalışdığını etiraf edib: "Onların hər ikisi yetkin insanlardır və həyatlarını qurmaq haqları var. Onlar daimi yaşamaq üçün Rusiyadan xaricə getməyib, Rusiyada oxuyublar". Rusiya prezidenti ailə məsələlərini müzakirə etmədiyini vurğulayaraq, qızlarının üç dil-də sərbəst danışdıqlarını da söyləyib.

Təəssüf ki, mətbuat konfransında Azərbaycanla, Dağlıq Qarabağla bağlı Rusiya prezidentinə sual ünvanlanmasına imkan verməyib.

□ **Siyasət şöbəsi**

Ölkə bankları müflislik həddində

Ekspertlər adları sadalayır- təhlükə ciddidir, 42 bankdan az qala 30-u hesabatını gizlədir...

Ölkə banklarının durumu kritikdir. Son olaraq "Bank of Azerbaijan" ASC müflis olduğunu elan edib. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə bankın qanuni nümayəndəsi, vəkil İradə Cavadova facebook-da yazıb. Onun sözlərinə görə, bankın müflis olması ilə bağlı Mərkəzi Banka müraciət göndərilsə də, müraciətə hələ baxılmayıb.

"Mərkəzi Bank "ciddi" arqument gətirərək bankla bağlı qərarın uzadılmasına müvəffəq olmuşdur. Mərkəzi Bankın bu marağını anlama bilmirik. Bizə müraciət edən (və etmək istəyən) əmanətçilərin nəzərinə çatdırırıq ki, sənədləşmə işləri dekabrın 24-nə qədər davam edəcək. Mərkəzi Bankın qərarından asılı olaraq məhkəməyə müraciət olunacaq" deyə, hüquqşünas yazıb.

Qeyd edək ki, "Bank of Azerbaijan" 1993-cü ilin dekabr ayının 1-dən fəaliyyət göstərir. 2004-cü ildə bank öz təşkili-hüquqi strukturunu dəyişərək Açığ Səhmdar Cəmiyyəyə çevrilib. 2006-cı ildə səhmdarların

ümumi iclasında bankın adının "Bank of Azerbaijan" ASC adına dəyişdirilməsi haqda qərar qəbul edilib. Bankın 16 filialı, 3 şöbəsi, 29 bankomatı və 500 POS-terminalı var.

Ekspert Əkrəm Həsənov musavat.com-a bildirib ki, növbədə bir neçə bu cür bank var: "Bank of Azerbaijan" artıq iki ilə yaxındır ki, əmanətləri qaytara bilmir. Bu baxımdan "Nikoil Bank"ın müflis olacağı gözləniləndir. Bu, həm də ondan irəli gəlir ki, onun Rusiyadakı ana bankı "Uralsib" müflis

kimi vəziyyətdədir. Ümumən isə hesabatlarını gizlədən hər bir bank müflislik təhlükəsi ilə üzləşmiş hesab edilə bilər. Sadəcə, ola bilər ki, son anda ona kimse kömək etsin. Digər namizəd "Bank VTB"dir (Azərbaycan), çünki Mərkəzi Bankın kapital tələbini pozur, bir neçə aydır 50 milyon manat əvəzinə heç 40 milyon yoxdur. Digər əsas da odur ki, onun da ana bankı VTB Rusiyada çox ağır vəziyyətdədir. Düzdür, ola bilər ki, Rusiya dövləti onu hələlik xilas etsin,

amma inanmıram ki, Azərbaycan VTB-nin xilasına pul ayırsın. Bununla belə, digər banklar da müflisliyə çox yaxındır. Sadəcə, bunu ona görə bilmək çətinidir ki, 42 bankdan az qala 30-u hesabatını gizlədir".

Ekspert Samir Əliyev qeyd edib ki, "Bank of Azerbaijan"da uzun müddətdir problemlər var. Bank vətəndaşların əmanətlərini qaytarmır: "Bank müflis olanda, siqorta hadisəsi baş verir və vətəndaşlar pullarını Əmanətlərin Siqortalanması Fondundan götürə bilirlər. Amma bank işləyib pulu qaytara bilmirsə, bu, siqorta hadisəsi deyil. İndi vətəndaşlar 30 min manatdan artıq olmamaq şərti ilə öz əmanətlərini geri ala biləcəklər, yerdə qalanların taleyi sual altında qalacaq. Əslində Mərkəzi Bank həmin bankın lisenziyasını vaxtında geri almıdı. Görünür, artıq bankı xilas etmək mümkün deyil". Ekspertin sözlərinə görə, bank sektorunda vəziyyət pisdır, kritikdir: "Bir neçə bankın tezliklə bağlanması gözləniləndir. Söhbət ən azı 4-5 bankdan gedir. Əslində Mərkəzi Bank tədbir görməlidir. Mərkəzi Bank bankların onun tələblərini yerinə yetirməsi səviyyəsini yoxlamalıdır".

□ **Röya RƏFİYEVA**

Türkiyə Səudiyyə Ərəbistanının təklifi ilə terrorizmə qarşı yaradılan İslam koalisiyasına qatıldığını bəyan edib. Bu barədə qardaş ölkənin baş naziri Əhməd Davudoğlu məlumat verib. O, koalisiyanın yaradılmasının İslami terrorla əlaqələndirilənlərə ən yaxşı cavab olduğunu qeyd edib: "Bizim Səudiyyə Ərəbistanı ilə həmişə yaxın və sıx əməkdaşlığımız olub. Biz İslam koalisiyasının yaradılması məsələsinin müzakirə olunduğu görüşə Səudiyyə Ərəbistanı tərəfindən dəvət almışıq. Türkiyə bu koalisiyada iştirak etməyə hazırdır".

Qeyd edək ki, koalisiyaya Səudiyyə Ərəbistanı, Türkiyə, İordaniya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Pakistan, Banqladəş, Bəhreyn, Benin, Çad, Toqo, Tunis, Cibuti, Seneqal, Sudan, Syerra-Leone, Somali, Qabon, Qvineya, Fələstin, Komor adaları, Qətər, Fil Dişi Sahili, Küveyt, Livan, Liviya, Mali, Maldiv adaları, Malayziya, Misir, Mərakeş, Mavritaniya, Niger, Nigeriya və Yəməni daxildir. Hərbi alyansın qərarı Ər-Riyadda yerləşəcək. Koalisiyaya daxil olan ölkələrin adlarına diqqət yetirək, Türkiyə istisna edilməklə, hərbi cəhətdən güclü dövlətə rast gəlmək mümkün deyil. Baxmayaraq ki, İslam koalisiyasının qarşısında duran əsas hədəf terrorizmə qarşı mübarizədir. Hətta quruma elə dövlətlər də daxildir ki, 500-1000 nəfərlik orduya sahibdirlər. Muzdlulardan ibarət orduya sahib dövlətlər də koalisiyada var.

Azərbaycanın koalisiya ilə bağlı mövqeyini hələ də açıqlamaması bir sıra suallar yaradır. Quruma daxil olub-olmamaqla bağlı fikirlər də ikilidir. Azərbaycan dövlətinin terrora qarşı da im sət mövqə sərgilədiyini nəzərə alaraq, İslam koalisiyasına qatılmasına tərəfdar olanlarla yanaşı, dünyanı ağışuna

alan terror təhlükələri baxımından qatılmamasını istəyənlər də var.

Politoloq Şahin Cəfərli hesab edir ki, yeni yaradılan koalisiyanın məqsədi hələ ki məlum deyil: "Səudiyyə Ərəbistanının təşəbbüsü ilə yaradılmış terrora qarşı İslam koalisiyasının konkret məqsəd və vəzifələri hələlik aydın deyil. Məlum olan odur ki, Ər-Riyadda birləşmiş operativ komanda mərkəzi fəaliyyət göstərəcək. Səudiyyə Ərəbistanı müdafiə naziri, şahzadə Məhəmməd bin Salman ittifaqın hərbi kontingentinin - quru qüvvələrinin olacağını da açıqlayıb. Aydındır ki, hazırkı məqamda bu qüvvələr İslam dünyasının qanayan yarası olan Suriyada tətbiq edilə bilər. ABŞ və Avropa ölkələri İŞİD-ə qarşı mübarizə üçün Suriyaya hərbi kontingent göndərməyə cəhdlərini və hava hücumları ilə kifayətlənəcəklərini açıq şəkildə bəyan ediblər. Barak Obama hakimiyyətə gəldikdən sonra ABŞ özünün Buş dövründəki ekspansionist siyasətindən vaz keçib və beynəlxalq problemləri artıq Amerika əsgərlərinin ayağı həmin torpaqlara dəymədən həll etməyə üstünlük verir. Vaşinqton hazırda bu işi daha çox öz müttəfiqlərinə həvalə edib. Obama deyir ki,

Azərbaycan müsəlman koalisiyasına qoşulacaqmı?

Türkiyə koalisiyaya qatıldığını bəyan edib; ölkəmizin üzv olub-olmaması ilə bağlı ikitərəfli yanaşma yaranıb; İslam koalisiyasının İrana qarşı yaradıldığını iddia edənlər də var

Şahin Cəfərli: "Azərbaycan hökumətinin bu məsələdə ehtiyatlı mövqə tutacağını düşünürəm"

Yaxın Şərqi ölkələri öz bölgələrindəki problemlərin həllində daha çox rol almalı və daha çox məsuliyyət daşmalıdır. İslam koalisiyasının formalaşmasına

da bu kontekstdən yanaşmaq lazımdır. İttifaqın vahid hərbi kontingenti yaradılsa, güman ki, İŞİD-ə qarşı quru əməliyyatını məhz müsəlman ölkələrinin

əsgərlərindən ibarət həmin kontingent həyata keçirəcək".

Politoloq koalisiyanın pərdəarxası planlarından birinin İrana qarşı yönəldiyini açıqladı: "Böyük sünni ittifaq" kimi qiymətləndirə biləcəyimiz koalisiyanın pərdəarxası məqsədlərindən biri də əsas regional aktyorlardan biri olan İranın son vaxtlar artan regional təsirini minimuma endirməkdən ibarətdir. İranın Suriya və İraqın gələcəyində söz sahibi olması və "Hizbullah"ın güclənməsi sələfi ərəblərin də, Türkiyənin də maraqlarına uyğun deyil. Hazırda İranla Səudiyyə Ərəbistanı arasında istər Yəməndə, istərsə də Suriyada do layı yolla müharibə gedir. Yeni ittifaq bu mübarizədə şübhəsiz ki, səudiyyəliyərin mövqelərini gücləndirəcək. İsrailin də İranın və "Hizbullah"ın güclənməsindən ciddi narahatlıq keçirdiyini nəzərə alsaq, onda bölgədə İra-

nı çətin perspektivlərin gözlədiyini söyləyə bilərik. Bu, eyni zamanda Bəşər Əsədin arxasındakı digər ciddi qüvvə olan Rusiyanın bölgə siyasətinə də müəyyən problemlər yaratmaq gücündə olan bir ittifaqdır - təbii ki, fəaliyyətində effektivlik olarsa".

Ş.Cəfərli Türkiyə və Səudiyyə Ərəbistanının ölkəmizin İslam koalisiyasına qoşulmasında maraqlı olduqlarını bildirdi: "Səudiyyə Ərəbistanı və Türkiyə kimi dövlətlər İslam koalisiyasının sadəcə sünnilərdən ibarət olmadığını göstərmək üçün Azərbaycanın orada iştirakında maraqlı ola bilərlər. Lakin belə bir addımın qonşu İranda aqressiv münasibətə səbəb olması da mümkündür. Ona görə də Azərbaycan hökumətinin bu məsələdə ehtiyatlı mövqə tutacağını düşünürəm".

□ **Cavanshir ABBASLI**

Rusiya Türkiyə və İsraili barışdırır - Azərbaycan da uduşda

Kremlin Ankaraya aşırı qəzəbi köhnə müttəfiqləri yenidən yaxınlaşdırıb; qardaş ölkə həm də Moskvanın hərbi mühasirəsinə qarşı yaxın xaricdə yeni bazalar yaratmağa başlayıb; Türkiyə qonşularla və AB ilə "sıfır problem" siyasətinə qayıdır?..

"Su-24" olayı Türkiyə-Rusiya münasibətləri tarixində yeni mərhələ açmaqla yanaşı, Ankaranı öz regional siyasətinə təzədən baxmaq zorunda qoyub. Belə bir siyasəti ən əvvəl qardaş ölkənin Rusiyadan 55 faizlik qaz asılılığını mümkün qədər qısa zamanda aradan qaldırmaq zərurəti diktə edir.

Artıq qonşu Azərbaycan, Qətərlə bu yöndə ilk anlaşmalar əldə olunub. Siyasi münasibətlər nə qədə problemi olsa belə, qonşu İran da bu yöndə etibarlı mənbədir - hər halda, Tehran o halda böyük iqtisadi qazanc əldə edə bilər. Nəhayət, mediada yayılan səhih informasiyalara əsasən Türkiyə İsraildən və Kiprdən də mavi yanacaq alaraq Rusiyadan asılılığını azaltmaq fikrindədir.

"Türkiyə-İsrail münasibətlərinin normalaşdırılması Ankaraya Rusiyadan enerji asılılığını azaltmaq üçün bu ölkədən təbii qaz almağa imkan verəcək". Bunu nüfuzlu "Bloomberg" agentliyinə Türkiyə hökumətindəki iki məlumatlı qaynaq bildirib. Onlar deyib ki, Rusiya hərbi təyyarəsinin vurulmasın-

dan sonra Ankaraya Təl-Əviv arasında gizli təmaslar intensivləşib.

Məlumatlara görə, bundan başqa, Türkiyə Kipr adasının birləşməsinə də tərəfdardır və bunun üçün həm türk, həm də yunan icması ilə danışıqlar aparır. Ona görə ki, perspektivdə həm İsraildən, həm də Kiprdən təbii qaz idxalı Türkiyənin öz mənbələrini müxtəlifləşdirməsi və Şərqlə Qərbi arasında əsas tranzit məntəqəsinə çevrilməsinə şərait yaradacaq. Mənbələr İsrailə Türkiyə arasında qısa müddətdə kompromis əldə oluna biləcəyini söyləyib.

Belə görünür, Kremlin Ankaraya qarşı aşırı aqressivliyi Kipr məsələsinin həllinə də təkan verəcək. O zaman yunan Kiprində Rusiya hərbi bazası-

nın yerləşməsi planlarının öz əhəmiyyətini itirəcəyi, eyni zamanda qardaş ölkənin Avropa Birliyinə üzvlük yolunun asanlaşacağı istisna deyil. Çünki Ankaraya qarşısında qoyulan üzvlük şərtlərindən biri məhz Kipr problemi ilə bağlıdır.

Xatırladaq ki, az öncə Rusiya yunan Kipri ilə aparılan danışıqlarda Türkiyəyə adadan hərbi təzyiqli göstərmək və Şimali

Kipr Türk Cümhuriyyətini təzyiqli altında saxlamaq üçün adanın yunan kəsimində hərbi baza yaratmaq istəyini bəyan edib, qarşı tərəfdən də buna müsbət cavab alıb. Hazırda tərəflər arasında bununla bağlı danışıqlar aparılır.

Yunan Kipri ilə yanaşı, Moskva Türkiyəyə qonşu daha iki ölkədə - Suriya və Ermənistanında hərbi kontingentinin sayını artırmaqdadır və bir növ

qardaş ölkə arasında hərbi mühasirə yaratmağa çalışır. Təbii ki, rəsmi Ankaraya bütün bunları görməyə və ciddiyyə almaya bilməz.

Artıq bu yöndə praktik kontur-addımlar var. Belə ki, bu arada Türkiyənin Fars körfəzi ölkələrindən olan Qətərdə hərbi baza yaradacağı məlum olub. Qətərdəki səfir Əhməd Demirok bildirib ki, müxtəlif təyinatlı bazada ümumilikdə 3 min hərbi qalacaq. Burada hərbi dəniz və hava qüvvələri ilə bağlı xüsusi təyinatlı birliklər də xidmət keçəcək. Bildirilir ki, iki ölkə arasında yüksək səviyyəli hərbi əməkdaşlıq 2014-cü ildə imzalanmış sənədlə daha da möhkəmlənib və bu, hərbi bazada 1 il əvvəl əldə edilmiş razılaşmanın əsasında formalaşdırılır. Hazırda Qətərdə Türkiyənin 100 hərbiçisi var. Onlar qətərli hərbkarlarına təlim keçirlər.

Ayrı sözlə, Ankaraya indi Rusiyadan qaz asılılığını minimuma endirmək üçün intensiv addımlar atmaqla yanaşı, paralel surətdə Moskvanın onun ətrafında yaratmağa çalışdığı hərbi mühasirə həlqəsini əhəmiyyətsiz edən praktik tədbirlərə girişib. Nəhayət, Türkiyə hökumətinin vaxtilə elan etdiyi "qonşularla sifir siyasəti"ne qayıdışın elementləri özünü göstərməkdədir.

Bir daha vurğulayaq ki, bu kimi proseslər Türkiyənin ən yaxın müttəfiqi kimi Azərbaycanın maraqlarına da tam uyğundur. Ən azı ona görə ki, Türkiyənin Rusiyadan enerji tədarüklərinin azalması və onun bölgədə siyasi-hərbi cəhətdən daha da güclənməsi, habelə İsrailə əlaqələrinin normal

məcraya qayıtması ölkəmizin Rusiyaya qarşı immunitetini və manevr imkanlarını genişləndirir.

Saxta erməni soyqırımı ilə yanaşı, Qarabağ məsələsində də güclü yəhudi lobbisinin dəstəyinə zəmin yaradır. Azərbaycan ətrafındakı hazırkı mürəkkəb durumda bu, olduqca qiymətli bir faktor olmalıdır.

Yazı hazırlanarkən məlum oldu ki, İsrail Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) nümayəndə heyəti Bakıda səfərdədir. Demokratik İslahatlar Partiyasından mətbuata verilən xəbərə görə, partiya sədri Asim Mollazadə ilə nümayəndə heyəti arasında baş tutan görüşdə Azərbaycan-İsrail əlaqələri, postsovet məkanı ölkələrinin, o cümlədən, Cənubi Qafqaz, Orta Asiya və Rusiyanın regional strateji maraqlarının siyasi-iqtisadi aspektləri, Qarabağ münaqişəsinin həlli, global və regional enerji təhlükəsizliyi müzakirə edildi.

Görüşdə İsrail XİN Siyasi Araşdırmalar Mərkəzinin Asiya və İqtisadi məsələlər bürosunun rəhbəri Benjamin Krasna, İsrail XİN Siyasi Araşdırmalar Mərkəzinin Avropa və Enerji məsələləri üzrə analitiki Vita Avrahamov, İsrailin Azərbaycanı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Dan Stav və İsrail səfirliyinin missiya rəhbərinin müavini Amir Rom iştirak etdilər.

Bu səfər sözsüz ki, yazının kontekstindəki məzmunu, Türkiyə-İsrail yaxınlaşmasına yönəlmiş proseslərin ruhuna tamamilə uyğundur. Bakı, heç şübhəsiz, köhnə müttəfiqlərin barışmasına məxsusi töhfə verə bilər.

□ **Siyasət şöbəsi**

Bakı Vaşinqton dinləməsinin tələbini dinləyəcəkmi?

Xalid KAZIMLI

Nəhayət, düz bir ildən sonra ABŞ Konqresi jurnalist Xədicə İsmayılın məsələsində qətiyyət göstərdi, dinləmə keçirdi, hansı mövqedə olduğunu bildirdi, jurnalistə azadlıq tələb etdi.

Düzdür, bir il öncə də ABŞ-da jurnalistin təcili şəkildə azadlığa buraxılmasının vacib olduğuna dair tələblər səslənirdi, amma bu, kağız üzərindəki sözlərdən o tərəfə keçmirdi, sözün arxasında əməl yox idi.

ABŞ tərəfi bu bir il ərzində jurnalistin müxtəlif məhkəmə instansiyalarında mühakimə olunmasını, onun barəsində yekun məhkəmə hökmünün çıxarılmasını gözləyirdi. Beynəlxalq hüquqda belə bir qayda var ki, öncədən məhkəməyə təzyiq etmək olmaz, bəlkə o ədaləti bərpa edəcək, kim bilir.

Azərbaycan təcrübəsində məhkəmənin nə vaxtsa bu cür siyasi işlərdə ədaləti bərpa etməsi faktı görülməyə də, hər halda qüdrətli dövlətlər və beynəlxalq hüquq təşkilatları həmişə sona qədər gözləyirlər, bir günahsız insan içəridə bir il, iki il yatıb cəza çəkəndən sonra məsələyə müdaxilə edirlər.

Artıq o zaman yetişib. İndi amerikalı konqresmenlər və bu məsələni gündəmə çıxarıb aktuallaşdıran yetkililər məsələyə hətta prezident Obamanın qarışmasını da istəyirlər və bildirirlər ki, Obama Xədicə İsmayılın ailə üzvləri ilə görüşməlidir.

Bu, əlbəttə ki, Azərbaycan hakimiyyətinə, YAP iqtidarına birbaşa təzyiq deməkdir.

Əslində Xədicə İsmayıl Azərbaycan məhbəsdə olan siyasi məhbusların simvolu, ümumiləşdirilmiş obrazı saymaq və ABŞ-ın onun şəxsinə bütün siyasi məhbuslara azadlıq tələb etdiyini də iddia etmək olar.

Ancaq hissə qapılmağa, yüngül də olsa riyakarlıq etməyə ehtiyac yoxdur. ABŞ məhz Xədicə İsmayılın azadlığını tələb edir.

Başqa sözlə, Azərbaycan hakimiyyəti sabah Xədicə İsmayılı azadlığa buraxıb, yaradıcı ziyalı Tofiq Yaqublunu, publisist Yedigər Sadiqovu, jurnalist Seymur Həzini içəridə saxlasa, Konqres də, Obama administrasiyası da bunu alqışlayacaq və daha dinləmə-filan təşkil etməyəcək.

Əksinə olsa, adları çəkilən və çəkilməyən siyasi məhbuslar azadlığa buraxılıbsalar, yalnız Xədicə İsmayıl azad olunmasa, ABŞ buna qane olmayacaq, tələblərini davam etdirəcək.

Yeni bu məsələdə həlledici fiqur, açar isim Xədicə İsmayıldır.

Məlum olduğu kimi, belə təzyiqlər Azərbaycan iqtidarına həmişə mənfi təsir göstərir. Son və həlledici qərar verənlər acığa düşür, inad göstərir, daha sərt xətt götürürlər.

O vaxt adı bir davaya, həm də sırf qurama bir qovğaya cəlb olunmuş Emin Milli və Adnan Hacızadənin məsələsində də belə oldu. Söhbət şişdi, böyüdü, ABŞ prezidenti və dövlət katibi səviyyəsinə qədər gedib çıxdı, yalnız ondan sonra qarşılıqlı anlaşma əldə olundu və günahsız bloqerlər azadlığa buraxıldı.

Görək, bu dəfə necə olacaq. Əfv sərəncamının elan edilməsinə bir şey qalmayıb - cəmi 10-12 günə konqresmenlərin sözünün Bakıda nə dərəcədə ciddiyyətlə alındığını görə biləyik.

Bəzən hakimiyyət adamları bu kimi situasiyalarda deyirlər ki, ABŞ, Avropa İttifaqı, ATƏT, Avropa Şurası ölkəmizdə insan haqlarının durumundan təzyiq vasitəsi üçün istifadə edirlər, bundan bəhanə kimi yararlanırlar.

Lap tutaq ki, doğrudan da elədir, ortada məkrli niyyətlər, bəhanələr var. Bu bəhanəni o qüdrətli siyasi dairələrin, mühüm qərarlar verən mərkəzlərin əlindən almaq olmazmı?

Əgər onlar bəzi siyasi fəal vətəndaşlara azadlıq tələb edirlərsə və sənədlərə, məhkəmə proseslərinin protokollarına istinadla israr edirlərsə, azadlığı tələb olunan məhbusu buraxmaqda ölkəni təzyiqlərdən qorumaq olar.

Yox, bu xüsusda höcətlik etmək, o adam(lar)ı nəyin bahasına olursa-olsun cəza çəkdirmək düşüncəsindən vaz keçilmərsə, demək, ortada həqiqətən siyasi motiv və qərəz var. Dünyanın qüdrətli dövlətlərinin rəhbərləri hansısa bir kriminal ünsürün azadlığını tələb etsəydi, bəlkə də onun işi daha asan düzələrdi.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan tipli ölkələrdə qaydadır, ortada hakimiyyət marağı, siyasi motiv varsa, çalışır ki, hələ-hələm bu cür təzyiqlərə boyun əyməsin. Bu üzəndən qüdrətli dairələr hansısa yüksək mənşəli məmurun cəzalandırılmasını tələb edəndə də, o tələbə riayət olunmur.

Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyevin həbs edildikdən dərhal sonra sü-kutu pozması "Beynəlxalq Bank işi" ilə bağlı gündəmi xeyli zənginləşdirib. Sabiq bankirin "dəmir barmaqlıqlar" arxasından öz vəkili Aqil Layıcov və bacısı Əminə Hacıyevanın dili ilə hələlik ölkə gündəminə ötürdüyü əsas tezislər kredit borclarının bir hissəsini geri qaytarması, azadlıqdan məhrum edilməsinin bu işi əngəllədiyini, bir də müxtəlif layihələrin icrası üçün ayrılmış kreditlərə görə heç bir məsuliyyət daşmamasıdır.

Amma müşahidələr bütün bu açıqlamaların ictimai rəyə hesablanmış hücum taktikası olması qənaətinə yaradır. Görünür, sabiq bankir bununla məhkəmə qabağı ictimai rəy-də özünün günahsız obrazını formalaşdırmaq istəyir.

İstintaqa yaxın mənbənin məlumatına görə, vəkili açıqladığı kimi, C.Hacıyevin azadlıqda olduğu müddətdə problemləli kreditlərdən 200 milyon manatını geri qaytarması barədə deyilənlərin ciddi bir əsası yoxdur. Yeri gəlmişkən, bu məqamda elə vəkili Aqil Layıcovun açıqlamasında da müəyyən ziddiyyətlər görünür. Vəkil vəsaitlərin geri qaytarıldığını deyir, amma bəzi sübutların xaricdə olduğunu bildirir. Bu zaman təbii sual çıxır: sübutlar xaricdə niyə olsun ki?!

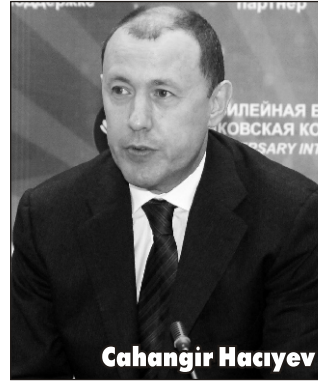
Bankın sabiq sədrinin istefasından az sonra "Beynəlxalq Bank işi"ni aidiyyəti olan bir çox iş adamlarının, eləcə də Cahangir Hacıyevin yaxın ətrafındakı şəxslərin kütləvi həbsinə rəğmən, onun özünün azadlıqda qalması əksəriyyətdə sual doğururdu. Mənbənin məlumatına görə, onun martdan bəri təxminən 8 aya yaxın müddətdə həbs

Cahangir Hacıyevin hücum taktikası

Sabiq bankirin azadlıqda olduğu müddətdə 200 milyon manatı geri qaytarması barədə deyilənlər ictimai rəy-də özünün günahsız obrazını yaratmağa hesablanmış

edilməməsinin əsas səbəbi də yaranmış problemi, necə deyirlər, bəlkə xoşluqla yola qoya biləcəyi, mənimsənilmiş vəsaitləri geri qaytaracağı gümanı olub. Əgər bu güman özünü doğrultsaydı, ola bilər ki, C.Hacıyevin həbsinə ehtiyac qalmaz və onun ölkədən gedərək ikili vətəndaşı olduğu Böyük Britaniyada yaşamasına imkan tanınarmış. Amma C.Hacıyev vəd etdiyi vəsaitlərin heç cüzi hissəsini də geri qaytara bilməyib, bu zaman sa onun həbsi qaçılmaz olub.

Onun mənimsənilmiş vəsaitləri geri qaytara bilməməsinin əsas səbəbi isə prosesi diqqətlə izləyən hər kəsə bellidir. Cahangir Hacıyev bu pulları Böyük Britaniyada, Dubayda, eləcə də Avropanın başqa-başqa ölkələrində aldığı bahalı əmlaklara, ölkə xaricində həyata keçirdiyi böyük həcmli biznes layihələrinə xərcləyib. Yeni Beynəlxalq Bankın sabiq rəhbəri bu pulları bacısının iddia etdiyi kimi, heç də sahibkarlığa dəstək məqsədilə ayırmayıb, yaxın ətrafındakı şəxslərin adına götürülmüş böyük məbləğdə kreditləri özünün böyük biznes imperiyasına sərf edib. Xatırladaq ki, hələ Beynəlxalq Bank ətrafında proseslərin yeni başladığı ilk günlərdə xəbər verildirdi ki, Cahangir Hacıyevə yaxın 30 şirkət bankdan milyonlarla manat

Cahangir Hacıyev

kreditlər götürüb. Bu kimi faktları "Beynəlxalq Bank işi" üzrə həbs edilmiş şəxslərdən Bankın Dubay filialının sabiq müdiri Adil Hüseynovun vəkili Kamandar Nəşibovun mətbuat verdiyi açıqlamalar da dələyilə təsdiqləyir.

Bir müddət əvvəl Beynəlxalq Bankda həyata keçirilən daxili audit zamanı Cahangir Hacıyevin kredit kartından şəxsi ehtiyaclarına 1 milyon dollardan çox vəsait xərcləməsi faktının üzə çıxdığı bildirildi. Bank bu məsələyə heç bir şərh verməyə də, istintaq orqanlarından daxil olan son informasiyalara görə, əslində bu məbləğ mətbuatda açıqlananndan on dəfələrlə çoxdur. C.Hacıyev bankdan götürdüyü və geri qaytarmadığı pullarla biznesini genişləndirdiyi kimi, özünün dəbdəbəli həyatını da yaddan çıxarmayıb. Məsələn, onun dövlətin pulları hesabına özünə qiyməti bir neçə milyon

dollar olan şəxsi təyyarə alması bunun bir sübutudur. Həmin təyyarənin indi də Tiflis aeroportunun anqarında saxlandığı bildirilir. Xaricdə, elə Azərbaycanın özündə də iri şirkətlərə, banklara rəhbərlik edən şəxslərin mənfəət hesabına ayrılan bonuslarla tam legal şəkildə böyük qazanc əldə etməsi normal bir hal olsa da, dövlətə məxsus bankın rəhbəri kimi bankın hesabına xərclədiyi hər qəpiyə görə dövlətə hesab verməli olan Cahangir Hacıyevin belə bir imkanı olmayıb. Hüquqi baxımdan o da, necə deyirlər, "maaşa baxan" adam olub. Bu zaman sabiq bankirin xaricdəki o qədər bahalı əmlaklara, zavod və fabriklərə, şəxsi təyyarəyə hansı pullarla sahib olduğu böyük maraq doğurur.

Bütün bunlar düşünməyə əsas verir ki, vəziyyətin bu yerə qədər gəlib çıxmasında Cahangir Hacıyevin öz ambisiyalarından, şəxsi kərifliyyətlərindən irəliləyən amillər daha böyük rol oynayıb. Elə ona görə də bu sahədə uzun müddət çalışan, bank-maliyyə işinin bilicilərindən biri kimi ad çıxaran təcrübəli bankirin heç bir tərəddüd keçmədən niyə belə bir uçuruma doğru irəliləməsi indi çoxlarını təəcüb-ləndirən əsas sualdır. Görünür, pul həqiqətən insana realıq hissini unutturur.

□ "Yeni Müsavat"

Yanan binalarla bağlı istintaq niyə yubanır? Xətai və Binəqədidəki yanğınlarla bağlı məhkəmə gələn ilə qaldı

Yanan binalarla bağlı məsələ yenidən gündəmə qayıdıb. Və binalarda yanğın meydana gəlmiş rayonların Xətai və Binəqədi icra hakimiyyətlərinin başçıları - Razim Məmmədovla Xaləddin İsgəndərovun da məsuliyyət məsələsi yenidən geniş müzakirələrə səbəb olub.

Fövqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov rəhbərlik etdiyi nazirliyin bugünlərdə keçirilən 10 illik yubileyində çıxışı zamanı Xətai və sonradan Binəqədi rayonunda binaların yanmasında icra hakimiyyətlərinin məsuliyyət daşdığını gizlətməyib: "Bəzi rayon və şəhər icra hakimiyyətləri təmir-tikinti işləri zamanı yanğına davam gətirməyən materiallardan istifadə ediblər".

Nazir deyib ki, təəssüf ki, nazirliyin müvafiq qurumlarının dəfələrlə rayon və şəhər icra hakimiyyətlərinin başçılarına xəbərdarlıq məktublarına, göstərişlər verməsinə baxmayaraq, bəzi rayon və şəhər icra hakimiyyətləri bina-

ların əsaslı təmirində yanğına davamlı olmayan materiallardan istifadə edib: "Biz sonra da gördük ki, icra hakimiyyətləri abadlıq zamanı yanğına davamlı olmayan materiallardan istifadə ediblər. Bu, istintaqda da üzə çıxır".

Binəqədi rayonu ərazisində çoxmətbəli yaşayış binasında baş vermiş yanğın hadisəsi ilə bağlı həbs edilmiş şəxslərin istintaqının başa çatması haqda ölkə mediasında xəbər yayılıb. Sonradan bəlli olub ki, yayılan məlumat-

lar həqiqəti əks etdirmir.

Xatırladaq ki, Binəqədidə baş vermiş yanğına görə 2012-2013-cü illərdə Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini işləmiş Qəzənfər Novruzov, poliyetran məmulatını istehsal edən "Global Stone" MMC-nin baş direktoru Uğur Bəşirov, "Global Construction" MMC-nin sədr müavini Ələkbər Əsgərov, 2012-2013-cü illərdə Binəqədi rayon mənzil-kommunal təsərrüfat birliyinin rəisi işləmiş

rayon icra hakimiyyətinin təsərrüfat şöbəsinin müdiri Ədalət Rəcəbov və Binəqədi rayonu, 72 saylı mənzil-kommunal istismar sahəsinin rəisi Nizami Orucov tutulublar. Onlardan başqa Xətai rayonunda baş verən yanğına əlaqəli "TNH" səlahiyyətli Fərid Sadiqov, şirkətin direktoru Zaur Əşrəfov, şirkət direktorunun tikinti işləri üzrə müavini Nüsrət Muxtarov həbsdədir. Binəqədidə və Xətaidə binalarda baş verən yanğınlarla bağlı işlər eyni icraatda birləşdirilərək araşdırılır.

Bir çox ekspertlər hesab edirlər ki, Binəqədidəki binaya görə həbs olunanların dairəsi genişləndirilə bilər. Fikirlerini belə əsaslandırırırlar ki, tutulanların səlahiyyət həddi rayon ərazisindəki binalara poliuretən üzlük nədir, heç mis-mar vurmağa icazə verməyə yətməyib.

Strateq.az yazıb ki, binalarda yanğınlarla bağlı istintaq növbəti dəfə - 2016-cı il martın 19-dək uzadılıb: "İstintaq müddəti sonuncu dəfə uzadılıb və martın 19-dan sonra məhkəmə baxışı keçiriləcəkdir".

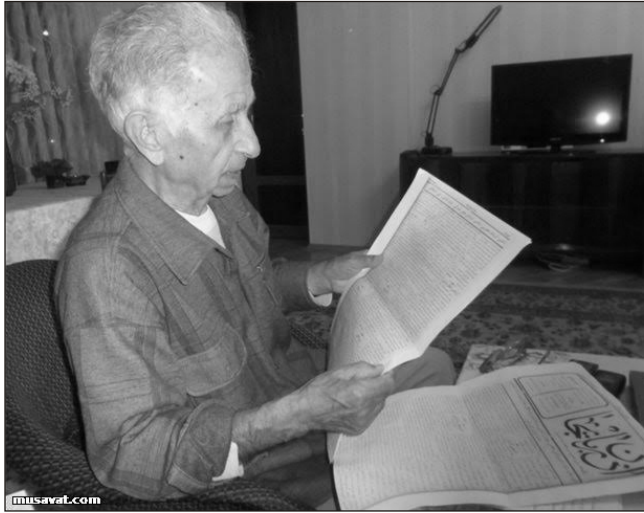
□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

17 dekabr mətbuatımızın ustad nümayəndəsi, böyük araşdırmaçı, professor Şirməmməd Hüseynovun doğum günüdür. Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə irsinin öyrənilməsində və təbliğində, milli mətbuatımızın araşdırılıb çağdaş nəsle çatdırılmasında böyük xidmətləri olan ustada elə ad günü bəhanəsi ilə söhbət etmək istədik. Sağ olsun, sözü-müzü yerə salmadı, baxmayaraq ki, doğum gününü elə yazı masasının arxasında, Cümhuriyyətimizin şərəfli keçmişini araşdırmaqla məşğul idi. Mənə elə gəldi ki, Cümhuriyyətlə bağlı araşdırmaları onu yaşadan, ömrünün uzadan. Bu dəfə də özü demişəkən, özü-özünə növbəti ad günü hədiyyəsi edirdi, çalışırdı.

Təbrikimizə görə təşəkkür edən Şirməmməd müəllim dedi ki, üçcildlik kitabın birinci cildini nəşriyyata təhvil verib: "655 səhifədir. Sərlövhesi də belədir: "Azərbaycan" qəzetinin parlament hesabatları və şərhləri". Çünki Cümhuriyyət dövrünün salnaməsi "Azərbaycan" qəzetidir. 443 nömrəsi çıxıb, əksəriyyətinin də redaktoru Üzeyir bəydir. Mən Məhəmməd Əmin bəyin parlamentdəki çıxışlarını hazırlayırdım, onun 6-cı cildini, materialları yığdım. Bildim ki, onun çıxışlarını iclasın ümumi protokolundan çıxarsan, heç nə başa düşülməz. Odur ki, mən bütün iclasın protokollarını - hansı ki, "Azərbaycan" qəzeti stenogramını çap edib - onları bir yerə yığdım. Çünki o Məclisdəki çıxışları, Üzeyir bəyin, Məhəmməd Əminin, Fətəli xan Xoyskinin, Nəsim bəy Yusifbəylinin, Qalabəyovun, Əhməd Cövdətin, ümumiyyətlə, bütün o dövlət xadimlərinin, millət vəkiliyərinin çıxışları ordadır. Həm də orda qəbul olunacaq qərarlar, oradakı müzakirələr, daxili və xarici siyasət əksini tapacaq. O biri tərəfdə də iclaslar haqqında qəzetdə çap olunan rəylər, şərhlər var. Üzeyir bəyin, Faiq Əfəndinin-Nemanzadənin, Xəlil İbrahimin, Dünyamalı Məmmədzadənin, digərlərinin şərhləri, məqalələri çap olunub, onların da hamısını yığmışam. İlk cildə 16 iclasın hesabatı və şərhləri var. Bi-

"Rəsulzadəyə abidəni mən ucaltmışam"

Şirməmməd Hüseynov: "Mən bunlarla oturub-dururam e, ayrı kişilərlə işim yoxdur"

"Söz vermişəm, 100 illiyi bayram eləməmiş bu işdən əl çəkən deyiləm"

rinci cild 1918-ci ilin dekabrından 1919-cu il aprelin axırına qədərki dövrü əhatə edir. Sonra da 2-ci və 3-cü cild olacaq. Birincini "Qanun" nəşriyyatı çap edəcək. Digər kitabı "525-ci qəzet"ə vermişəm, hər şənbe iki səhifə verəcək.

- **Kitabın nəşrinin maliyyə tərəfi də var. Sizə çap xərclərində kömək edən kimdir?**

- Şirməmməd Hüseynov. Bilirsən ora nə yazmışam? Yazmışam ki, kitab onu sifarişsiz və təmənnaş hazırlayan Şirməmməd Hüseynovun vəsaiti ilə də nəşr olunur. Mən heç vaxt gedib nə heç kəsin qapısını döyənəm, nə də heç kəsə bir manat pul alanam. Ayda 1000 manat prezident təqaüdü almıram? Həm də universitetdə tam ştatda işləyirəm. Ona görə də nə xerci var, özüm verirəm. Araç içmirəm, çaxır içmirəm, restorana getmirəm. Mənim gündəlik yeməyim 6-7 manat tutur. Yerdə qalana sərf edirəm

cümhuriyyətçilərə.

- **Gözlə örməkdir... Bas ad gününüzü də restorana getmirsiz?**

- Restoranda nə işim var? Ancaq evdə... Bax, indi oturmuyuşam, işləyirəm. "Azərbaycan" qəzetinin 214-cü nömrəsindən həm hesabata yazmışam, həm də Faiq əfəndinin bir məqaləsi var: "Sağ ayağımız kəsilib". Zəngəzur ki, gedib ha...Yazır: "Zəngəzur Azərbaycanın sağ ayağıydı, o kəsilib. Ermənilərin fikri budur ki, ayaqlarımızı, həm sağ, həm solu kəsinlər. Sağ-sol da nədir? Biri İrana gedəndir, digəri Türkiyəyə gedən. Yazır ən dəhşətli budur ki, bizim Türkiyə və İrana nə sərhədimiz varsa, kəsinlər. Ondan sonra da ruslarla bərabər mühasirəyə alıb bizi əzsinlər, bu torpaqlara sahib olsunlar..." Fikir verirsən, qardaş? Gərək bunları çıxardasan, bu millət oxuya. Nəsim bəy Yusifbəyli ki, hökumət başına gəldi, deyir indi

"Mənə onun münasibəti lazımdır, gədə-güdənin yox!"

bizim o qədr qabiliyyəti, savadlı, cəsur baş nazirimiz var ki, ermənilərin, düşmənlərimizin bu planlarını həyata keçməyə qoymayacağıq. Amma gərək biz bunu bilək. Millət gərək bilsin ki, biz hansı şəraitdə yaşayacağıq. Ayrı kişilər olublar... Mən bunlarla oturub-dururam e, ayrı kişilərlə işim yoxdur.

- **Ancaq bəzən o kişiləri ittiham edirlər, "Zəngəzur, İrəvanı ermənilərə veriblər", deyir...**

- Mən onları eynimə almıram. Qardaş, bilirsən nə təhədir? Məsələn, prezidentlə jurnalistlərin görüşü oldu. Sənin baş redaktorun da orda çıxış etdi. Mən də ordaydım. Sonra nəticəsi nə oldu? Prezident Məhəmməd Əminin 130 illiyi ilə bağlı sərəncam vermişdi. Mədəniyyət Nazirliyi prezidentin göstərişi ilə Məhəmməd Əminin əsərlərinin 5 cildini 5-6 ayın içində çap etdirdi. Prezident budur bax! Ölkənin sahibi budur! Mənə onun münasibəti lazımdır, gədə-güdənin yox! Bilirsən necədir, biz müstəqillik əldə etmişik. Amma bu müstəqil ölkənin əksər əhalisi sovet dövründən qalmadır. Müstəqillik dövründə anadan olanların hələ 24 yaşı var, bunlar hələ hakimiyyətdə deyil. (gülür) O vaxtın adamlarında ki, "Müsavat düşmənciliyi", "Cümhuriyyət düşmənciliyi" var idi, onların başı həmin başdır. Onlara bənd olmaq, heç onlara baş qoşmaq da lazım deyil.

- **Yeri gəlmişkən, hətta Gəncədə Rəsulzadənin büstünə çuval keçirmişdilər, onu da çıxartdılar...**

- Məhəmməd Əmin Rəsulzadə heykəllər haqqında bilir-

sən nə deyirdi? Deyirdi cümhuriyyətçilərə abidə qoymaq lazımdır. Amma bu, büt abidə olmayacaq, bütperəstlik dövrü qurtarib. Yəni bir dənə daş qoyasan, heykəl qoyasan, gəlib onun qabağında durasan... Deyirdi ruh abidəsi, ideya abidəsi, onun daşıyıcısı olan təşkilatlar, siyasi partiyalar, qanunlar, kitabları abidə.

- **Sözünüzdən belə çıxır ki, Rəsulzadə özünə heykəl qoyulmasını istəmirdi?**

- Yox e, mən heç nə demirəm. Mən onun əvəzinə danışa bilmərəm ki. (gülür)

- **Elə isə siz deyir, Məhəmməd Əminə abidə qoyulması lazımdır?**

- Abidəni mən qoymuşam da. 5 cild buraxıram, bu abidədir də, nə istəyirsən? (gülür). Farslarda bir məsəl var: "Hər çayı süxən, hər nüktə məqami dərək". Yəni "hər şeyin öz qiyməti var, hər yerin öz adamı!" İndoneziyada bir qəbilə var. Bunlar uşaq anadan olanda başları ağılamağa, deyirlər bu dünyaya əzab-əziyyət çəkməyə gəldi. Öləndə bayram edirlər ki, əbədi dünyaya getdi. Görürsən? Hərənin öz məntiqi var e...

- **Şirməmməd müəllim, Cümhuriyyətimizin 100 yaşına bir neçə il qalıb.**

- Mən də söz vermişəm, 100 illiyi bayram eləməmiş bu işdən əl çəkən deyiləm. (Ürək-dən gülür). Mən gündə ən azı 8 saat o tarixi öyrənməklə, yazmaqla məşğulam. Həm də görmədin neylədim? Cümhuriyyətin 1 yaşı bitəndə onlar məcmuə buraxmışdılar: "İstiqlal məcmuəsi". Mən keçən il onu təkrar nəşr etdirdim. Onlar 1 yaşında

Cümhuriyyətin tarixini yazırdı. Onlar Cümhuriyyətin cəmi 1 yaşını bayram ediblər, amma biz 100 yaşını bayram etməyə hazırlışıq.

- **İnşallah. Cümhuriyyət tarixinin nə qədərini araşdırma bilmişiniz?**

- Mənim yazmadıklarım yazdıqlarımdan on qat çoxdur. A kişi, cümhuriyyətin 23 aylıq tarixinin, Azərbaycan adlı dövlətin, İslam və türk aləmində ilk Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hər günü bir əsrə bərabərdir! Məhəmməd Əmin yazırdı ki, 28 mayda Azərbaycan xalqı bir gündə qərinələrin sevincini yaşadı. Deyir gün var ki, əsrə bərabər. Çingiz Aytmatov yazmadımı, "Əsrə bərabər gün". Göydən gəlməyib ki, bu, qardaş! Bu 23 ayın hər günü əsrə bərabərdir.

- **Şirməmməd müəllim, ad gününüzü sizin üçün ən böyük hədiyyə nədir?**

- Ad günümə ən böyük hədiyyə odur ki, mən hər ad günümə Cümhuriyyət tarixinə aid nəyisə tapıb verirəm mətbəyə, çap eləməyə.

- **Yəni özünüzdən özünüzdə hədiyyəniz...**

- Bəli, mənim ən böyük hədiyyəm odur. Mən ayrı heç nə istəmirəm. Hər hansı bir təmənna, istəyim yoxdur. İşləmək lazımdır, vəssalam...

"Yeni Müsavat" qəzeti və musavat.com olaraq Cümhuriyyətimizin və milli mətbuatımızın əvəz olunmaz araşdırıcısı, böyük ustadımız Şirməmməd Hüseynovun doğum günü münasibətilə ürək-dən təbrik edir, ona uzun ömür, cansağlığı, araşdırma malında uğurlar arzulayırıq.

□ **Elsad PAŞASOY**

Ukraynada qadağan olunan partiya Bakıda qurultaya hazırlaşır

Azərbaycan kommunistlərinin lideri: "Partiyanın rəsmi qeydiyyatda olmaması, heç də fəaliyyətini dayandırması demək deyil"

Kiyev məhkəməsi Ukrayna Kommunist Partiyasını qadağan edib. Xatırladaq ki, Ədliyyə Nazirliyi 2014-cü ildə bu partiyanın qadağan edilməsi ilə bağlı məhkəməyə müraciət etmişdi. Nazirlik Kommunist Partiyasını, ölkənin suverenliyi və ərazi bütövlüyünü pozmaq, zorakılıq və etnik düşmənçilik salmaqda konstitusiyaya zərər verən quruluşunu zorla dəyişməyə cəhdə ittiham edirdi.

Ölkəmizdə isə Azərbaycan Kommunist Partiyası (AKP) adlı siyasi qurum mövcuddur. AKP-nin emblemi keçmiş Kommunist Partiyasının emblemindən fərqlənir. Bu partiyanın emblemində oraq və çəkic öz əksini tapıb. Partiyanın bayrağı isə qırmızı rəngdədir. Bayrağın da üzərində oraq-çəkic əks olunub. Partiyanın sədri Rauf Qurbanovdur.

Azərbaycanda da Kom-

munist Partiyası ləğv edilə bilməz?

Partiyanın sədri Rauf Qurbanov "Yeni Müsavat" a açıqlamasında fəaliyyətləri ilə bağlı söylədi ki, hazırda onlar növbəti qurultaya hazırlaşır: "Partiya fəaliyyətdədir. Rayon təşkilatları ilə də mütəmadi əlaqələr saxlanılır". **Ukraynada qəbul edilən qərara isə R.Qurbanovun münasibəti aşağıdakı kimi oldu:** "Hesab edirəm ki, özünü demokratik

Partiyasının cəmiyyətdə rolunu daha da genişləndirəcək".

R.Qurbanov vurğulayıb ki, 1917-ci ildə Böyük Sosialist İnqilabı zamanı heç də Kommunist Partiyası Çar Rusiyasının Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçməmişdi: "Yəni partiyanın rəsmi dövlət qeydiyyatı, onun, sadəcə olaraq legitimliyinin təminatçısıdır. Partiyanın fəaliyyəti xalqın qeydiyyatından keçməlidir. Əgər xalq bu gün həmin partiya dəstək verirsə, onun sıralarındadırsa, deməli, bu siyasi qurum yaşayacaq. Sadəcə olaraq, bu, həm də seçkilərdə iştirak etmək üçün lazımdır. Son olaraq qeyd edirəm ki,

Partiyasının cəmiyyətdə rolunu daha da genişləndirəcək".

R.Qurbanov vurğulayıb ki, 1917-ci ildə Böyük Sosialist İnqilabı zamanı heç də Kommunist Partiyası Çar Rusiyasının Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçməmişdi: "Yəni partiyanın rəsmi dövlət qeydiyyatı, onun, sadəcə olaraq legitimliyinin təminatçısıdır. Partiyanın fəaliyyəti xalqın qeydiyyatından keçməlidir. Əgər xalq bu gün həmin partiya dəstək verirsə, onun sıralarındadırsa, deməli, bu siyasi qurum yaşayacaq. Sadəcə olaraq, bu, həm də seçkilərdə iştirak etmək üçün lazımdır. Son olaraq qeyd edirəm ki,

Rauf Qurbanov

Ukraynada qəbul edilən bu qərar demokratiya prinsiplərinə ziddir və bu, cəmiyyətdə kommunistlərin nüfuzunun daha da genişləndirilməsinə səbəb olacaq".

R.Qurbanov Azərbaycan da fəaliyyətlərinə qarşı hər hansı bir təzyiğin olması barəsində bunları söyləyib: "Biz

Ukraynadan həm iqtisadi, həm də siyasi baxımdan fərqli ölkəlik. Azərbaycanada yalnız AKP-yə qarşı deyil, hər hansı bir partiya da belə bir təkini görmürəm və qəbul da etmirəm. Mənə və Azərbaycan Kommunist Partiyasına qarşı heç bir təzyiq yoxdur".

□ **Əli RAİS**

Qənaət rejimi

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Vaxt var idi biz Xəzərin Bakı buxtasında "Ay şəhəri", bir az aralıda "Xəzər adaları" qayırmaqla məşğul idik. Nargin adasında qalaktikalar arasında şahmat yarışı keçirəcəkdik. Pul zibil kimi idi, elə hökumətimiz də ona zibil kimi yanaşırdı. Ancaq dövrən pis dəyişdi, qarı nənə qızıl balığı əlindən buraxıb yenidən sınıq təknənin böyrünə oturmuşdur.

Təzəlikcə Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin qarşıdakı dövr üçün qənaət proqramı elan etməsini oxudum, ürəyim ağrıdı. Deyirlər ora-bura sponsorluq eləməyi yığışdırıq, konfranslara son qoyulur, dəftərxana xərci azaldılır, xarici səfərlər, xaricdəki nümayəndəliklər də ləğv olunacaqdır. Vay-vay... Qorxasan neftxudalar uşaqlarının adına xaricdə açdığı bir-iki dükanı da bağlasın.

Ehh, keçən günlər... Yeri gəlmişkən, bugünlərdə korifey sənətçimiz Akif İslamzadənin bir intervüsünü oxudum. Deyir, jurnalistlər ta məni bezdiriblər, 25 ildir hamısı eyni sualı verirlər: "Keçən günlərinizi qaytarsaydılar, gələn günlərinizi qurban verərdinizmi?" Açıq, mənə də maraqlı gəldi, Akif müəllimi görsəm soruşardım. Guya bizdə sənətçiyə başqa nə sual vermək olar ki? Bir dəfə Alim Qasımov da saxta seçkilərin dərhal üstündən belə bir söz demişdi ki, mən səsi görürəm, o zaman jurnalist Şahvələd Çobanoğlu sual vermişdi: "Bəs seçkilərdə saxtalaşdırılan səsləri necə, görürsünüz mü?" Ondan sonra Alim müəllimin qazını kəsdilər, xeyli üşüdü, dedi, səs-zad görmürəm, əl çəkin.

Hə, keçən günlər çox maraqlı idi. Örnək üçün, 2011-ci ildə Göyçay rayon xəstəxanasının dəftərxana xərcləri 270 min manat olmuşdu. Həmin il Azərbaycan Pedaqoji Universitetinin ("APİ-Lenin") dəftərxana xərci isə cəmi 49 min manata çatmışdı. Belə çıxırdı ki, Göyçay xəstəxanasında xəstələrə dərman yerinə dəftər-qələm veriblər, APİ-də isə tələbələr masaya uzadıb yanblar.

Konfrans xərcləri də maraqlı qrafa idi. Kimin ağına hansı tema gəlsə onun beynəlxalq konfransını qayırdı. Bir də gördürdün SOCAR-ın sponsorluğu ilə Naxçıvanda "Nuh peyğəmbərin gəmisinə minən heyvanların Qafqaz faunasına təsiri və pinqvinlərə Nizami Gəncəvi irsinin təbliği" mövzusunda konfrans-simpozium-elmi-praktik-məclis qayırdı. Rusiyadan, İrlandan, Belarusdan, Qazaxıstandan bir sürü ac-yalavac (*Qarabağda lələyin də deyirlər, bir az pul verən olsa bu sözlərin fərqi üzrə konfrans keçirərdim*) alimciyəzlər tökülüşüb gəlirdilər. Bir-iki həftə müftə yeyib-içib süləndilər, axırda da AzTV-yə mütləq intervü verib deyirdilər: "Ölkəniz tolerantdır, dünyada analoqu yoxdur, Qarabağ sizindir, ermənilər də ...dür". Vəssalam-şüttamam.

Bu elmi kəşflərdən ən zirpısını, məcə, Oljes Süleymanov yapmışdı. Bir dəfə mən "Yeni Azərbaycan" qezetində onun albanlar haqda məqaləsini oxudum. Sənətkar yazmışdı ki, albanlar gömrükçü olublar, bu da Kamal müəllimin peşəsinin necə qədimliyini göstərir. Belə üsulla pul qazanmaq kimin ağına gələrdi? Böyük sənətkar idi Oljes müəllim. Sağdırsa xəbər eləyin, deyin ta gəlməsin Muğana, Muğan batıbdır al qana...

İdman yarışlarının da ağını çıxarmışdılar. A kişi, sən təsəvvür elə, biz otüstü hokkey oynamağa başlamışdıq! Ölkədə iki dəne otu yanaşı ekib becərmək üçün gerek min dəne icra hakiminə, prokurora, deputata-zada rüşvət verəsən, bunlar otun üstündə guya hokkey oynayırdılar. Reqbi, kriket, çilingağac, amerikan futbolu, dombalaq aşma, yağlı gülüş, sabunsuz girmə, dana-dana, eşşəkbeli, çovkan... Dünyada elə bir idman qalmamışdı onun federasiyasını qayırmayaq. Hamısının da pulunu yazıq Rövnaq müəllim verirdi.

Xəstəxanalar, diaqnostika mərkəzləri, gənclərin domino çırpması üçün mərkəzlər və saire də ARDNŞ hesabına tikilirdi. İndi deyir qənaət rejiminə keçirik. Qorxasan bu rejim Molla Nəsrəddinin öz eşşəyinə qənaət öyrətməsi rejiminə bənzəsin. Keçən dəfə "Filin dişisi" başlıqlı yazı yazdım, bəzi hörmətli oxucular şikayətləndi, dedilər bu nə deməkdir. Sən demə, lətifəni bilməyiblər. İndi mən eşşəyin necə qənaətə öyrədilməsini də yazmasam nə olacaq? Bilənlər bilməyənlərə danışsın, mən də köşədə qənaət rejiminə keçirəm - hər şeyi yazmayacağam.

Avropa Şurasının baş katibi Tyorbyorn Yaqland ilk dəfə öz səlahiyyətindən istifadə edərək Azərbaycanın Avropa İnsan Haqları Konvensiyasını necə yerinə yetirməsi üzrə rəsmi araşdırmağa başlayıb və bununla bağlı Azərbaycana araşdırıcı missiya göndərməyi qərara alıb.

"Yaqlandın Azərbaycanla bağlı qəran bizdə təccüb doğurdu". Bu sözləri APA-ya açıqlamasında Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri, qurumun monitoring komitəsinin sədr müavini Səməd Seyidov deyib.

S.Seyidov qeyd edib ki, Avropa Şurasının Londonda keçirilən iclasına qatılıb və həmin iclasda T. Yaqland bu kontekstdə çıxış edib:

"Onun çıxışında konkret olaraq bu məsələ gündəmə gətirildi ki, üzv dövlətlər Avropa Şurasının qəbul etdiyi konvensiyaları yerinə yetirməkdən çəkinirlər, ehtiyat edirlər və bu da ümumiyyətlə, Avropa Şurasının bir qurum kimi mövcudluğuna təhlükə yaradır. Yaqland sözlərini təsdiq etmək üçün 10-15 ölkədən misal gətirdi. Mən bununla bağlı bir neçə məsələni diqqətə çatdırım. Birincisi, Böyük Britaniya Avropa Şurasının İnsan haqları konvensiyasını uzun illərdir müntəzəm olaraq yerinə yetirmir, hətta Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarlarına əməl etmir. Bunu Yaqlandın özü də dedi. İkincisi, hər bir ölkə Avropa Şurasına daxil olarkən həmin konvensiyaların qeyri-şərtsiz həyata keçirilməsi ilə bağlı sənəd imzalayır. İlk dəfə Rusiya Federasiyası Konstitusiyaya Məhkəməsi qərar verdi ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin hansı qəran ölkənin konstitusiyasına uyğun olacaqsas, onu yerinə yetirəcək. Üçüncüsü, Macarıstan bu iclasda öz konstitusiyasının Avropa Şurasının konvensiyaları ilə uyğun gəlməməsi məsələsini qaldırdı. Dördüncüsü, bu yaxınlarda Polşada seçkilər nəticəsində Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakiminin dəyişdirilməsi və bununla da konstitusiyanın kobud şəkildə pozulması və sair məsələlər də qeyd olundu".

"Bu gün Avropa Şurasında onsuz da dezintegrativ proseslər gedir. Zərərçəkən Azərbaycan yox, böhran içindəki Avropa Şurası olacaq".

Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin üzvü, deputat Fazil Mustafa indiyə qədər bu tərzdə çıxışların dəfələrlə şahidi olduqlarını qeyd etdi: "Son günlərdə Leyla və Arif Yunusların azad edilməsi müsbət addımlardandır. Budəfəki əfvdə bir sıra sürpriz isimlərin adı olacaq. Bunlar müəyyən

mənada münasibətlərin yumşalmasına səbəb olacaq. Avropadan Yaqland və digərlərinin mövqeyi, əslinə qalsas, məsələnin həllinə ziyan gətirir. Faktiki olaraq bu istiqamətdə addımlar atılırsa, bu cür açıqlamalar bunu durdurmağa xidmət edir. Onlar da çalışmalıdırlar ki, müəyyən

məsini istəyirlər. İstəyirlər ki, hakimiyyət müəyyən məsələlərdə dirəniş göstərsin".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı verilən bəyanatlardan narahatlığını dilə gətirdi: "Hökumət bəyan edib ki, əfv hazırlaşır. Bugünlərdə siyasi açıqlanacaq. İşçi Qrupuna daxil olan hüquq müdafi-

nun üçün heç bir əsas yoxdur. Çünki hüquq sistemində dünyanın söykəndiyi yanaşmalar var. Kimliyindən, cəmiyyətdə tutduğu mövqedən asılı olmayaraq, cinayətə yol verən istənilən şəxs qanun qarşısında cavab verməlidir. Bütün demokratik ölkələrdə belə olduğu üçün bizdə də belədir. Am-

AŞ PA prezidentinin qərarına sərt təpki

Fazil Mustafa: "Ayın sonunda Tofiq Yaqublu həbsdən azad ediləcək"

Mirvari Qəhrəmanlı: "Yaqland nəyi araşdıracağını açıqlasa idi..."

Fəzail Ağamalı: "Bu məsələ işğalçı Ermənistanla bağlı qətnamə qəbul ediləcəyi ərəfədə gündəmə gətirilir"

Tyorbyorn Yaqland

kateqoriyalardan həbsdə olanlar azad edilsinlər. Onlar daha çox bu şəxslərin azad edilməsindən narahatdırlar. Çünki Azərbaycana qarşı bəhanələr azalanda, sözlə ifadə etməkdə çətinlik çəkirlər. Ümid edirəm ki, bu ayın sonunda Tofiq Yaqublu həbsdən azad ediləcək. Çox güman ki, bu, İlqar Məmmədova da şamil olunacaq. Bunlar olarsa, onların bir bəhanələri qalmayacaq".

F.Mustafa münasibətlərin istədiyi bir dövrdə bu cür açıqlamaların arxasında dayanan mətləblərə də toxundu: "Bunlar onu göstərir ki, Azərbaycanla hələ də dikte dili ilə danışmağa üstünlük verirlər. Bizi Rusiya və Ermənistan qarşısında qoruyan Avropa təmsilçiləri indi xırda məsələlərlə Azərbaycana təzyiq göstərmək istəyirlər. İndiki şərtlərdə bunlar sırf siyasi bəhanələrdir. Səmimi şəkildə məhbusların azad edil-

əcələri Əfv Komissiyasına daxil olan bir neçə nəfərlə görüşüblər. Görüş vaxtı təhəkkümlərimiz barədə yox, bir çox siyasi məhbusların əfv olunması barədə xahişlər olunub. Beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən belə siyasət artıq bir ildir gedir. Yaqland nəyi araşdıracağını açıqlasa idi, daha yaxşı olardı. Amma belə bir bəyanat artıq sistemə hala keçdiyindən, düşünürəm ki, bu, hökumət üçün çıxıcı yaradır. Hər halda, biz öz həmkarlarımızın və başqa siyasi məhbusların həbsdən azad olunması üçün beynəlxalq təşkilatlardan az iş görmürük. Burda yalnız bir məqsədimiz var: bütün siyasi məhbuslar azad olunsun".

Ana Vətən Partiyasının sədri, iqtidaryönlü deputat Fəzail Ağamalı Qərbin atdığı addımlardan təəssüfləndiyini bildirdi: "Nəzərə alaq ki, bu məsələ işğalçı Ermənistanla bağlı qətnamə qəbul ediləcəyi ərəfədə gündəmə gətirilir. Bu-

ma durmadan ölkəmizə qarşı təzyiqlər davam edir. Bu gün dünyanın iki qütbə bölündüyü göz önündədir. Bir tərəfdə Rusiya, digər tərəfdə isə Qərb, ABŞ və onun müttəfiqləri dayanır. Azərbaycanın neytral siyasət aparması, bir sıra layihələrdə iştirak etməməsi iri dövlətlərin xoşuna gəlmir, nəticədə bəzi qərəzli siyasət aparılır. Bunlar doğru deyil. Düşünürəm ki, Rusiyaya qarşı münasibətlərin bu qədər kəskinləşdiyi dövrdə ölkəmizin bir sıra layihələrdə yer alması üçün belə siyasətə start veriblər. Erməni lobbisinin təsiri ilə bütün bunlar baş verir. Çünki düşmənlərimiz qəbul ediləcək qətnaməyə mane olmaq istəyirlər. Azərbaycan müstəqil dövlətdir. Buna uyğun da siyasətini aparır. Kim əfvə düşəcəksə düşür. Hər halda, bu çağırışlar xoşagələndir deyil. Sadəcə, çox təccüb və təəssüf doğurur".

□ **Cavansir ABBASLI**

Qərblə münasibətlər yenidən pik həddə gərginləşdi

ABŞ Helsinki Komissiyasının rəhbəri, ABŞ Konqresinin nümayəndələr Palatasının üzvü Kris Smit "Azerbaijan Democracy Act" ("Azərbaycanda demokratiya aktı") adlı qanun layihəsi hazırlayıb. Layihədə Azərbaycan hökumətinin yüksək vəzifəli üzvlərinə ABŞ vizası almaq qadağasının qoyulması nəzərdə tutulur. "Azərbaycanda demokratiya aktı" adlanan layihəni təqdim edərək Smit deyib:

"Azərbaycan və ABŞ arasında milli təhlükəsizlik və iqtisadi sahələrdə mövcud olan mühüm bağlar Azərbaycanla insan haqlarının dəhşətli həddə pozulmasına göz yummaq üçün əsas olmalıdır. "Azərbaycanda demokratiya aktı" Azərbaycan hökumətinin aparıcı üzvlərinə, onlarla biznes əlaqələrindən əhəmiyyətli dərəcədə gəlir əldə edən şəxslərə, hökumətin təhlükəsizlik və ədliyyə orqanlarının nümayəndələrinə viza qadağalarının qoyulmasını nəzərdə tutmaqla yanaşı, maliyyə sanksiyalarının da nəzərdən keçirilməli olduğu haqda Konqresdəki rəyi ifadə edir. Azərbaycan hökuməti siyasi məhbusların azad edilməsi, vətəndaş cəmiyyətinə basqılara son qoyulması, azad və ədalətli seçkilərin keçirilməsi istiqamətində əsaslı irəliləyiş nümayiş etdirsə, sanksiyalar qaldırıla bilər".

C.Smit hesab edir ki, "araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayıl, vəkil İntiqam Əliyev, siyasi lider İqar Məmmədov, ictimai fəal Anar Məmmədli kimi cəsarətli qadın və kişilər həbsdə saxlana-saxlana, onların əli hüquqi, hətta tibbi yardıma çatmadığı bir durumda Azərbaycan hökumətinin yüksək vəzifəli üzvlərinin azad şəkildə ABŞ-a gəlmələri qəbul edilməzdir".

Qeyd edilir ki, hazırda Nümayəndələr Palatasında, eləcə də parlamentin yuxarı palatası olan Senatda Smitin üzvü olduğu respublikaçılar çoxluğa sahibdir. Bu isə onun hazırladığı layihənin müzakirəyə çıxarılacağı halda qəbul ediləcəyi ehtimalını artırır.

XİN-dən reaksiya
Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi dekabrın 17-də məsələyə sərt reaksiya verib. Nazirliyin mətbuat katibi Hikmət Hacıyev bildirib ki, Kris

İqtidara ikitərəfli hücum: "Bu, növbəti anti-Azərbaycan dalgasıdır"

Azərbaycan rəsmilərinə qarşı sanksiyaları nəzərdə tutan layihəyə rəsmi Bakıdan sərt reaksiyalar gəldi: "Konqresdə vəzifəli məmurlara sanksiyalar tətbiqi layihəsinin Avropa Şurası baş katibinin ölkəmizə araşdırıcı missiya göndərməsi qərarı ilə eyni vaxta düşməsi təsadüf deyil"; **Mehman Əliyev:** "Sanksiyaları nəzərdə tutan layihənin meydana gəlməsi səbrin tükənməsinin göstəricisidir"

Smit tərəfindən təqdim olunan sənəd tam şəkildə anti-Azərbaycan xarakteri daşıyır və qəbul edilməzdir. Sənədin təşəbbüskarı olan konqresmen Kris Smit həmişə ermənipərəst mövqeyi ilə fərqlənib və ABŞ-dakı erməni lobbisinin təsiri altında olub: "Bu kimi qərəzli addımlar Azərbaycan ictimaiyyətində ABŞ-ın imicinə mənfi təsir göstərə bilər. Əsassız olaraq ABŞ-ın milli təhlükəsizlik və iqtisadi maraqlarının qorunması naminə bu sənədin hazırladığı iddia olunduğu halda, sənədin müəllifləri əslində Azərbaycan və ABŞ-ın enerji təhlükəsizliyi, terrorizmə qarşı mübarizə, iqtisadiyyat və digər sahələrdə uğurlu əməkdaşlığına kölgə salmaq niyyətini güdürlər. Hər hansı xüsusi araşdırmaya və faktlara əsaslanmadan sənəd layihəsində Azərbaycanda insan hüquqlarının və mətbuat

azadlığının pozulmasının iddia edilməsi, cinayət tərkibli əməllərə görə həbs olunmuş şəxslərə "siyasi məhbus" dənünunun geyindirilməsi məqsədyönlü qərəzdən başqa bir şey deyil".

ABŞ-Azərbaycan parlamentlərarası işçi qrupunun rəhbəri Səməd Seyidov isə APA-ya açıqlamasında deyib ki, ABŞ Konqresinə Azərbaycanda yüksək vəzifəli məmurlara sanksiyaların tətbiq olunması ilə bağlı layihə təqdim olunması xəbərlərinin yayılmasının Avropa Şurası baş katibinin Azərbaycana araşdırıcı missiya göndərməsi qərarı ilə eyni vaxta düşməsi təsadüf deyil:

"Bu, növbəti anti-Azərbaycan dalgasının başlanmasının işartıdır. Biz hesab edirik ki, ABŞ tərəfindən hansısa anti-Azərbaycan sanksiyalarının tətbiq olunması, yaxud bununla bağlı işlərin aparılma-

sı reallığı əks etdirmir. Bu cəhdlər dəfələrlə olub və əminəm ki, bundan sonra da bu qüvvələr Azərbaycana qarşı işləyəcək. Amma zaman göstərir ki, bu kimi təşəbbüslərin heç bir faktiki əhəmiyyəti olmur, ola da bilməz. Eyni zamanda bu addımlar daha çox həmin sanksiyaları tətbiq edən ölkələrin özünə təsir göstərəcək".

"Ya hakimiyyət öhdəliklərdən imtina etməli, ya da..."

"Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, sanksiya tətbiq edilməsinin konkret layihə şəklində ortaya çıxması çox ciddi hadisədir: "ABŞ xeyli vaxt idi Azərbaycan hakimiyyətini üzərinə götürdüüyü beynəlxalq və aralıq öhdəliklərini yerinə yetirməyə çağırırdı. Əsasən də son illərdə keçmiş ABŞ səfir-

ləri Brayza, Morningstar, indiki səfir Sekuta da dəfələrlə bu söhbətləri aparıblar, hakimiyyətə görüşlərində hakimiyyətə çağırışlar ediblər. 2013-cü ilin prezident seçkiləri öncəsi hökumət yenə də vədlər vermişdi ki, seçkidən sonra ciddi islahatlar aparılacaq. Ancaq bunlar baş vermədi. Ona görə də artıq ABŞ-ın səbri tükənib və sanksiyaları nəzərdə tutan layihənin meydana gəlməsi səbrin tükənməsinin göstəricisidir, ciddi addımlar atıla bilər".

M.Əliyev hesab edir ki, ya Azərbaycan hakimiyyəti öhdəliklərdən imtina edib beynəlxalq qurumlardan çıxmalıdır, ya da həmin öhdəlikləri yerinə yetirməlidir: "Üçüncü variant görmürəm. Real vəziyyət odur ki, Azərbaycan ciddi bir böhranla üz-leşib. Bu, iqtisadi-sosial böh-

ha çox müzakirə olunan məsələlər məhz bağlı qapılar arxasında müzakirə olunub. Regionda baş verən hadisələr, Rusiyanın bölgədə aktivləşməsi, Yaxın Şərqi regionuna daxil olması və sair çox güman ki, ABŞ-ın da bölgədə olan dövlətlərdən istək və tələblərinin miqyasını, xarakterini dəyişdirib. Azərbaycanın bu tipli məsələlərə hansı reaksiya verdiyini demək çətindir. Görünən budur ki, bu gün Azərbaycan Qərblə, xüsusilə ABŞ-la bu məsələlərdə ortaq dil tapa bilmir. Bu da yaxşı nəticə verməyəcək. Sanksiyalar, qadağalar tək-cə hansısa məmurlar üçün deyil, ölkə üçün də ciddi şəkildə problemlər yarada bilər. Hakimiyyət bu məsələləri layihə Konqresə çıxarılan qədər Amerika yetkililəri ilə ciddi şəkildə müzakirə etməlidir. Mə-

sələ gəlib layihənin Konqresdə müzakirə və qəbul ediləcəyinə şübhəli deyildir. Çünki bu həddə çatanda artıq dövlətin maraqları məsələsi önə çıxacaq. Ona görə də məsələ mütləq masa arxasında müzakirə olunmalıdır.

Politoloq Qabil Hüseynli isə bildirdi ki, əfv fərmanının imzalanmasının gəzlənilməsi arəfədə Kris Smitin bu layihəsi böyük heyret doğurur:

"Özbəkistan, Türkmənistan, Qırğızistan, elə Ermənistanın özü də demokratik inkişaf səviyyəsinə görə ölkəmizdən xeyli geridə qalır. Adlarını çəkdiyimiz ölkələrdə azad mətbuat yoxdur, amma Azərbaycanda var. Amerikanın qarnının ağırsı həbs edilən müəyyən QHT üzvləri və bir sıra şəxslərdir. ABŞ-dakı müəyyən dairələrdə onlara siyasi məhbus deyirlər. Azərbaycan hökuməti artıq bu istiqamətdə də addımlar atmağa başlayıb. Humanizm göstərilməklə dövlətə xəyanətdə ittiham olunan Leyla və Arif Yunusların azad edilməsi bu yolda atılan addımlardan biridir. Məlumatla görə, böyük bir əfv fərmanı hazırlanır. Bu məlumatı əfv komissiyası da, hüquq müdafiəçiləri də təsdiqləyiblər. Həmin fərmandan sonra da xeyli şəxsin əfv ediləcəyinin şahidi olacağıq. Amerika tərəfinin belə subyektiv qərarı böyük heyret doğurur".

Bu gün Azərbaycanın çoxları manatın taleyi, neftin qiymətinin hara qədər ucuzlaşa biləcəyi, 2016-cı ildə bizi nələrin gözlədiyini barədə suallara cavab axtarır. Bir sıra ekspertlər fəlakətin qarımızı kəsdirdiyini, digərləri isə panikaya düşməyə ehtiyac olmadığını deyir. Azərbaycanın sabiq maliyyə naziri, professor Saleh Məmmədov "Yeni Müsavat"a geniş müsahibəsində olduqca ilginç fikirlər söylədi, çıxış yollarını göstərməklə yanaşı, vəziyyətin təhlükəli səviyyəyə çatmadığını da kifayət qədər arqumentlərlə əsaslandırdı.

- Saleh bəy, neft hara qədər ucuzlaşa bilər? İran 30 dollara düşsə də, satışı davam etdirəcək, bəs Azərbaycan? Bəlkə istehsalı azaldıb ehtiyatları saxlamaq daha doğru olardı...

- Yox, bu da böyük problemdir. Sovetlər dağılanda bizdə ciddi müzakirələr gedirdi. Çoxu deyirdi nefti az-az çıxarda, gələcək nəsle saxlayaq. Amma bu hökumət bəlkə də daha doğru siyasət yeritdi, birdən-birə hasilatı artırdı və neftin ən bahalı vaxtında biz xeyli irəli düşdük, qazandıq. İndi də ehtiyatları gələcəyə saxlamağı düzgün saymıram. Neft indiki səviyyədə çıxarılmalı və paralel olaraq ölkəni elm, texnika istiqamətində inkişaf etdirmək lazımdır. Təbii ki, neftin qiymətinin düşməsi ölkəmizə ciddi zərər vurub. Böyük miqdarda vəsait gəlirdi, infrastruktur, ölkənin iqtisadi inkişafına xərclənirdi. İndiki vəziyyət təbii ki, iqtisadiyyata pis təsir edib. Amma digər tərəfdən, mən bunun bir müsbət cəhətini görürəm. Çünki normalda insanları passivləşdirən, təbii resursların azalmasının yeri mütləq insan potensialının gücü ilə dolmalıdır. Əgər dolmursa, demək, geriləmə, zəifləmə gedəcək. Biz neftə öyrəşmişdik, Amerikani, avropalıları dəvət etmişdik, çıxarırdılar, bizi yedizdirirdilər, gəlirlər gəlirdi. Belə olan halda insanın özündə zəiflik əmələ gəlirdi, güc formalaşmırdı. Amma indi bu, yoxdur. Məcbursən başını işlədəsən. Bugünkü savaşı bəyən savaşıdır. Beyni gücləndirməlisən ki, onun yerini doldura bilesən. Fikir verin, neftin qiyməti düşəndən bəri hökumətdə, müxalifətdə, insanlar arasında nə qədər canlanma var, təkliflər, düşüncə tərzinə nə qədər dəyişib. Yəni bu proses faydalı olacaq, amma gerek ondan düzgün istifadə edə bilsək.

- Azərbaycan neftinin maya dəyəri nə qədərdir? Hara qədər ucuz sata bilərik?

- Mən bilən, 5-6 dollara. Ancaq qiymətlər düşdükcə neftin maya dəyəri də düşür. Vaxt var idi 3-4 dollardı, hətta 70-ci illərdə neftin bareli - 1-2 dollara satılırdı. İndi də ucuzlaşma ilə bağlı neftin maya dəyəri 5-6 dollardan da aşağı başa gəlir. Ona görə də neft 15 dollara düşsə belə, satmaq, heç olmasa emal etmək bizə əl verir.

- Pik dördən sonra Azərbaycanın neft ehtiyatlarının həcmi nə qədərdir?

- Bizdə neft ehtiyatları hardasa 4 milyard tona yaxındır.

Alimlər son zamanlar isbat etdilər ki, neft tükənməzdir, neft bir tərəfdən istifadə olunursa, digər tərəfdən yerinə dolur. Mən qəbul etmirəm ki, neft bir gün tükənəcək. Yerində təkrar formalaşma gedir. Ona görə də nə imkan varsa, çıxarılacaq yararlanmaq lazımdır. Digər tərəfdən, biz 25-30 il qabaq düşünməliydik ki, neftin qiyməti aşağı düşəndə ancaq xam neft satmaq, həm də neft məhsullarını sataq. Neftdən alınan məhsullar bahalı məhsullardır. Raketlərin üstünə çəkilən yanmayan örtüklər, fəza sənayesində, bütün digər sahələrdə istifadə olunan kompozit materiallardır, neftdən və qazdan alınır. 5 il qabaq zavodlar tikib onun emalına başlamışdıq, heç xam nefti və

yarder olsa, bizim bütün bütçəni formalaşdırma bilərdi. Bir Vahid Ələkbərov Rusiyanın bütçəsinə ildə 40 milyard dollar verir. Bir Vahid Ələkbərov bu gün üç Azərbaycan qədr məhsul istehsal edir. Deyirlər ki, Rusiya böyük bazarıdır, orda eləyə bilirlər. Ancaq Vahid Ələkbərov təkə Rusiyada bizə qurmayıb ki. İraqda hər il 60 milyon ton neft çıxarır, Amerika, Avropa, Asiya bazarını tutub, hər yerdə pul qazanır.

- Azərbaycanın payını isə satıb getdi...

- Düzdür, 50 milyon qoymuşdu, 1,5 milyard qazandı, getdi. Amma burda milyardların formalaşmasına şərait yaratmaq lazımdır. Burada bir azərbaycanlı milyarderlər klubu yaratmaq, onları ölkəyə dəvət etmək olar.

- Bəli, həm də bir sıra ölkələrlə valyuta ittifaqının yaradılması və onların rezervlərindən qarşılıqlı istifadəni təklif etmişdim, demişdim ki, bütün dünyadan kapitalı bura axıdaq. Çox təəssüf ki, primitiv kommunist psixologiyası ilə bizimkilər deyir ki, yox, borcları artırıb ölkəni asılı vəziyyətə sala bilmərik. Mən dünya ölkələri üzrə araşdırma apardım. Hansı ölkədə daha çox xarici borc varsa, o ölkələrin inkişafı çox sürətlə gedir. Geridə qalmış ölkələrin hamısında xarici borclar da çox aşağıdır. Bu gün Avropada 20 trilyon dollara yaxın sərbəst vəsait formalaşmış. Asiyada isə bu vəsait 4-5 trilyon dır. Onlar sərbəst vəsaitlərdir, risksiz obyekt axtarırlar, tapa bilmirlər. Bizdə də o investisiyaları risksiz yerləşdirməyə

mək olardı. Hansı ölkə desə ki, mən yalnız daxili vəsaitlərin hesabına inkişaf edəcəyəm, o, çox geri qalacaq, bu, mümkün deyil, inkişaf edə bilməz. Sinqapur, Tayvan, Honkonq, Türkiyə, Avropa ölkələri o vaxt sürətlə inkişaf etdi ki, xaricdən əksər investisiyası olan ölkələrə yaxşı siyasi münasibətlər qura bilib. Ölkədə infrastruktur qurulub, işçi qüvvəsi var, vəsaiti qoymağa investisiya obyektləri də var. Bircə qalır işi təşkil edəsən. Hətta bizim 42 milyard vəsaitimiz var. Üst-üstə bu gün Azərbaycana ən azı 100 milyard dollar investisiya gətirmək olar.

- Yəni Azərbaycanı cənnətə çevirmək olar?

- Bəli. Mən havadan danış-

“Ölkəmizdə bir nəfər milyarder olsa...”

Saleh Məmmədov: “Necə oldu ki, onlar burdan gedib başqa ölkədə milyardlar qazandıqlar? Monopoliya imkan vermir”

ya qazi ucuz qiymətə satmağa ehtiyac olmazdı. Həm iş yerləri yaradardıq, həm də xaricdən çox bahalı qiymətə neft məhsulları almazdıq, özümüz istehsal edərdik, həm bütçəmiz dolardı, həm neft asılılığından qurtarırdıq, həm də neftin qiymətdən düşməsi bizə belə təsir etməzdi. Neftin bir barelinin qiyməti 100 dollar olanda neft məhsullarının qiyməti ilə bağlı bir hesablama aparmışdım. Neftin bir bareli 100 dollar, neftdən alınan məhsulların satış qiyməti 200 dollar idi. Bu gün də neft məhsullarının qiyməti çox cüzi düşüb. Xam neftin qiyməti isə 2 dəfə yarım aşağı düşüb. Təsəvvür edin ki, nə qədər qazanc götürmək olardı. İndi də gec deyil. Eyni vaxtda 5-6 zavodun tikintisini planlaşdırmaq lazımdır. Özü də bu zavodları inşa edən adamlar hamısı öz pullarını xərcləyəcək. Yeni rəhmetlik Özalın sistemi ilə “qur, işlət və sat”, “qur, işlət, dövlətə təslim et”. Buna heç öz vəsaitimiz lazım deyil, çinlilər, sinqapurlular, amerikalılar, avropalılardır, hansı böyük şirkətlərə müraciət etsən ki, gətir mənə milyardlıq zavodu qur, işlədəndən sonra yavaş-yavaş pulunu geri al, hamısı edəcək.

SSRİ dağıldıqdan sonra Azərbaycandan gedən adamlar arasında 7-8 milyarder var. Onlar niyə başqa ölkələrdə milyarder ola bilirlər, amma burda yox? Azərbaycanda bir nəfər milyarder varmı? Necə oldu ki, 9-10 milyonluq ölkədən bir milyarder çıxmadı, amma onlar burdan gedib başqa ölkədə milyardlar qazandıqlar? Monopoliya imkan vermir ki, bu, olsun. Ölkəmizdə bir nəfər mil-

- Saleh bəy, sizcə, manatın taleyi necə olacaq?

- Biz Rusiyaya və Qazaxıstanına baxıb devalvasiyaya getdik. Baxmaq lazımdır, biz Rusiya kimi inkişaf etmək istəyirik, yoxsa Avropa inkişaf səviyyəsinə çıxmaq niyyətindəyik. Böyük yanlışlıq oldu, devalvasiyaya gedildi. Heç bir iqtisadi, ictimai ilkin şərait yox idi ki, 34 faiz devalvasiyaya gedilsin. Sadəcə ola bilsin tərribat, yaxud oliqarxların valyuta bazarına güclü hücumu oldu və bunun qarşısını almaq üçün devalvasiyaya gedildi. Rusiya və Qazaxıstanda oldu, ancaq onlar bir ittifaqdadır, biz isə fərqli məkandaydıq.

- Ancaq dolların bahalaşması, həmçinin neftin ucuzlaşması manatın ucuzlaşmasını qaçılmaz edə bilər. Elə deyilmi?

- O zaman birdən-birə buna getmək olmazdı. Ancaq tədricən buna gedilə bilərdi. Sinqapur təqribən 50 ildir müstəqilliyini qazanıb, dünyanın ən inkişaf etmiş ölkəsidir. Balaca bir dövlətdir, Bakının üçdə biri qədər ərazisi, 4-5 milyon əhalisi var, amma ixracatı az qala Rusiyanın ixracatı qədərdir - 450 milyard dollar.

- Azərbaycanın ixracı nə qədərdir?

- Çox az. 2014-cü ildə 28 milyard idi və ya Sinqapurun İT məhsul ixracı qədər, bu il xeyli düşəcək.

- Neftlə birgə. Bəs qeyri-neft sektorunun payına düşən nədir?

- Cəmi 2-3 milyard.
- Siz təklif etmişdiniz ki, Azərbaycanın ehtiyatları ölkəyə gətirilsin. Bu, çıxış yolumdurmu?

“Sabiq nazirdən iqtisadi vəziyyətlə bağlı ilginç proqnozlar: “Neft 15 dollara düşsə belə, onu satmaq bizə əl verir”

minlərlə obyekt var, həm kənd təsərrüfatı, həm sənaye, həm neft sənayesi... Təkə tekstil sənayesində əhalini təmin etmək üçün azı 3 milyarda yaxın investisiya lazımdır. Hər şey də var, pambığımız, yunumuz. Əhalini qida ilə təmin etmək, idxalı əvəzləmək üçün 3-4 milyard vəsait lazımdır. Neft və qazın emalı, infrastruktur layihələri üçün 70-80 mlrd. vəsait lazımdır. Bu, həm də qeyri-neft sektorunun inkişafı, ixracat asılılığının aradan qaldırılması de-

mırım. Bütün inkişaf etmiş, ya inkişaf etməkdə olan ölkələrin təcrübəsinə əsasən deyirəm ki, çıxış yolu budur. Xüsusilə bizim müxalifətçi ekspertlər deyir ki, xarici borcu artırmaqla özümüzü asılı vəziyyətə salacağıq. Mənsə deyirəm, tam əksinə, bununla müstəqilliyimizə təhlükəni aradan qaldıracağıq, Lüksemburq balaca ölkədir, 3,5 trilyon xarici borcu var. Kimdənsə eşitmişəm ki, desin Lüksemburq asılı vəziyyətə düşüb? Yaxud Sinqapurun 2 trilyona ya-

xın xarici borcu var. Kim deyə bilər ki, bu, Sinqapurun müstəqilliyinə təhdiddir? Haitinin isə ümumi daxili məhsulda borcu 4-5 faizdir, amma inkişaf yoxdur. Qvineya, Fijii, Konqo, Venesuela onun kimi...

- 2016-cı ilin fəlakətli il ola biləcəyi iddiaları var, deyirlərin əsası varmı?

- İlk öncə deyim ki, neftin qiymətinin enib-qalması Rusiyanın özünü necə aparacağından asılıdır. Suriyanı bombalamaqla neftin qiymətini qaldırmaq mümkün olmayacaq. Bütün neft istehsalçıları Amerika və Avropanın təsir dairəsindədi, indi İran da o cümlədən. Neftin qiymətinin salınması Rusiya üçündür. Amerika neftin qiymətini aşağı salacaq. Azərbaycan gəldikdə, prezident çox düzgün dedi ki, nefti bir kənara qoyun, işləmək lazımdır. Ölkədə böyük islahatlar aparmaq lazımdır, bütün sahələrdə.

- Bunu hamı bilir...

- Mən isə konkret resept, qanun, fərman, qərar layihələri verirəm. Təsəvvür edin ki, bir ildən çoxdur neftin qiyməti sürətlə düşür, amma ciddi tədbirlər görülmür. Unutmayaq ki, qabaqki kosmetik tədbirlərlə irəli gedə bilməyəcəyik. Köklü islahatlara gedilməlidir. Azərbaycanın hər cür şəraiti, ağıllı insanları, rezervləri, valyuta ehtiyatları var, heç nədən qorxmaq lazım deyil. Bu gün neftin qiymətinin 20 dollara düşməsi də fəlakət deyil. İxracın idxaldan çox olduğu hər hansı bir ölkədə milli valyutanın devalvasiyası hətta müzakirə obyektinə ola bilməz. Biz qarşıya məqsəd qoymuşuqsa Azərbaycanı dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinə çatdırmaq, o zaman biz həmin ölkələrin təcrübəsindən istifadə etməliyik.

- Gələn il üçün iqtisadiyyatı ciddi təhlükə gözləyirmiyə?

- Qətiyyətlə, heç bir təhlükə gözləmirəm. Çünki böyük iqtisadi potensial, ehtiyatlar var. Ən böyük üstünlüyümüz odur ki, böyük neft pulları sovrulmadı, ehtiyat toplandı, indi çox daha böyük fəlakətlərdən bizi xilas edə bilər. “Pul həll etməyən problemi daha böyük pul həll edir”, bu da şükür Allaha, varımızdır. Yadırdadırmı, Belarusa 200 milyonluq kredit köməyi oldu, bütün Belarusu öz tərəfimizə çəkdi. Ondan sonra Belarusa da gedib-gəlirəm, “Barka” dedi, azərbaycanlılar dost-qardaşdır, hər yerdə bizi ən yaxın adamları kimi qəbul edirlər. Putin gəldi-gəldi, 3 milyardlıq anlaşma oldu, bununla rusların bizə münasibəti kəskin yaxşılaşdı. Türkiyəyə yatırım qoyuruq, düzdür, qardaş ölkədir, amma hər kəsin öz cibini. Ona görə də ölkəyə daha çox vəsait gətirmək lazımdır. Prezident Çinə çox yaxşı səfər etdi. Çindən çox böyük kapital gətirmək olar. Çinin ekstra valyuta ehtiyatları 3 trilyondur, niyə o vəsaitlərdən cəlb etməyək? Çində 500 milyon dollar depozitimiz var. Onun əvəzinə, biz Çindən hətta iki dəfə artıq vəsaiti bura cəlb edə bilmərikmi? Belə imkanlar olduğu halda bu qədər layihələr niyə dayandırılmalıdır?

(Müsahibənin tam mətnini musvat.com-dan oxuya bilərsiniz.)

□ EİSAD PAŞASOY
FOTO: “YM”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistan və Azərbaycan prezidentləri - İlham Əliyev və Serj Sərkisyan arasında çoxdan gözlənilən görüşün yeri və vaxtı açıqlanıb. Rusiya qaynağının məlumatına görə, prezidentlər bu dəfə İsveçrənin Bern şəhərində, dekabrın 19-da bir araya gələcəklər.

Ermənistan prezidenti bu gün - dekabrın 18-də Bernə işgüzar səfər edəcək. Sərkisyanın mətbuat xidməti bu haqda məlumat yayıb. Bildirilir ki, ertəsi gün ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin vasitəçiliyi ilə İlham Əliyevlə Serj Sərkisyan arasında görüş planlaşdırılır. Azərbaycan tərəfi rəsmən açıqlama yaymasa da, belə görünür görüş bu dəfə alınacaq. Bəzi məlumatlara görə, Azərbaycan prezidenti artıq İsveçrədə istirahətdədir.

Ancaq əksər ekspertlər mövcud vəziyyət və şərtlər daxilində prezidentlərin görüşündən nəticə gözləmir. Nəzərə alsaq ki, ölkə başçıları arasında budəfəki birbaşa təmas cəbhə xətti boyu eskalasiyanın gücləndiyi,

toqquşmaların təzədən şiddətləndiyi, o cümlədən artilleriya müharibəsinin gətirdiyi vaxta təsadüf edir və vasitəçilər də yaranmış durumdan ciddi narahatdır, o zaman istisna deyil ki, əsas müzakirə mövzusu da elə təmas xəttindəki durum olacaq.

Xatırladaq ki, İlham Əliyev və Serj Sərkisyan arasında sonuncu birbaşa görüş ötən il oktyabrın 27-də Parisdə, Fransa prezidenti Fransua Ollandın təşəbbüsü ilə reallaşmış, lakin görüş hər hansı yazılı və ya şifahi anlaşma əldə olunmadan yekunlaşmışdı.

Bern görüşü alınarsa, bu, ən böyük pauzadan sonra reallaşacaq birbaşa təmas kimi tarixə düşəcək. Lakin sayından və pauzadan asılı olmayaraq,

Qarabağ

Prezidentlərin görüş yeri dəqiqləşdi

Azərbaycan və Ermənistanın dövlət başçıları sabah Berndə bir araya gələcəklər; görüşlə bağlı proqnozlar bədbindir; Bakı Avropa Şurasından Dağlıq Qarabağla bağlı araşdırma istədi...

Azərbaycan tərəfi belə görüşlərin səmərəsizliyini dəfələrlə diqqətə çatdırıb. Sonuncu böyük fasilə əslində elə rəsmi Bakının prinsiplə yanaşması ilə bağlıdır. Belə təmasların səmərəli olmasına nail olmaq üçün, ilk növbədə həmsədrlərin məsələyə obyektiv və konstruktiv yanaşmasına ehtiyac var.

Əfsus ki, bu - yoxdur. Əksinə, amerikalı vasitəçi Ceyms Uorlikin bir neçə gün öncə Vaşinqtonda separatçı rejimin "xarici işlər naziri" Karen Mirzoyan-

la bir araya gəlməsi, saxta qurumun təbliğat törənlərinə qatılması, həmçinin separatçılara Amerika vizası verilməsi göstərdi ki, guya az-çox ədalətli mövqə tutan ABŞ da obyektivlikdən kifayət qədər uzaqdır.

Bəllidir ki, məsələ ilə bağlı rəsmi Bakı ABŞ-a etiraz notası təqdim edib. Bern görüşü həm də belə gərgin və həssas atmosferə təsadüf edir...

Bu arada Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı

nümayəndə heyətinin rəhbəri, qurumun monitoring komitəsinin sədr müavini Səməd Seyidov Avropa Şurasından Dağlıq Qarabağla bağlı araşdırma istəyib. APA-ya açıqlamasında o deyib: "Qoy, cənab Yaqland araşdırıcı missiyanı əvvəlcə Dağlıq Qarabağa və digər işğal olunmuş ərazilərə göndərsin".

Deputat bu sözləri Avropa Şurası baş katibi Tyorbyorn Yaqlandın Azərbaycanın Avropa İnsan Haqları Konvensiyasını necə yerinə yetirməsi ilə bağlı

rəsmi araşdırmaya başlamasına münasibət bildirərək söyləyib.

Sitat: "Ən böyük beynəlxalq pozuntu Azərbaycan torpaqlarının işğal olunmasıdır. Qoy, cənab Yaqland Azərbaycana araşdırıcı missiyanı göndərməzdən öncə bu missiyanı Dağlıq Qarabağa, digər işğal olunmuş torpaqlara göndərsin. Görsünlər ki, Ermənistan Avropa məhkəməsinin tələblərini necə yerinə yetirir. 20 ildən çoxdur ki, bütün beynəlxalq qanunları pozaraq, Avropa Şurasının bütün qərarlarına zidd olaraq Azərbaycanın ərazisinin bir hissəsini işğal saxlayırlar. Cənab baş katib qoy iclasda adını çəkdiyi bütün ölkələrə missiya göndərsin. Niyə məhz Azərbaycan? Hesab edirəm ki, bu, növbəti anti-Azərbaycan addımlardan biridir və bu addım heç bir ciddi nəticəyə gətirib çıxara bilməz. Bu gün Avropa Şurasında onsuz da dezinteqrativ proseslər gedir və bu proseslərə baş katib bu şəkildə

"Dağlıq Qarabağ konfliktini o zaman həllini tapacaq ki..."

Münaqişənin həllinə Kremlin destruktiv təsiri güclənib; ABŞ Milli Demokrat İnstitutunun Azərbaycanlı sabiq ofis rəhbəri: "Rusiya məşhur lətifədə pendiri iki ayı balası arasında bölən tülkü kimi hərəkət edir..."

Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin "Su-24" insidentinə görə kəskinləşməsi öz təsirini bu ilki ölkənin maraqlarının kəşidiyi bütün bölgələrdə özünü göstərməkdədir. Onlardan biri də sözsüz ki, Güney Qafqaz regionudur. Əksər ekspertlər Moskva və Ankaranın maraqlarının həm də bu bölgədə toqquşa biləcəyini təxmin edirlər. Həll edilməmiş Dağlıq Qarabağ münaqişəsi isə bunun üçün katalizator rolunda ola bilər.

Dünənədək az qala müttəfiq kimi görünən Türkiyə və Rusiyanın arasında yaşanan gərginlik bir gerçəyi üzə çıxardı: iki tərəfli əlaqələr görüldüyü kimi isti deyilmiş, "sualtı qayalıqlar" da varmış. Demək, yeni münasibətlər fonunda Türkiyə və Rusiyanın bölgədəki müttəfiqlərinin də rolu və statusu dəyişir. Söhbət təbii ki, Azərbaycanın və işğalçı Ermənistanın gədir.

Bəs yeni rol və status Dağlıq Qarabağ məsələsinin həll perspektivinə nə vəd edir? Mövcud durumda Bakının tutaq ki, Moskva ilə Qarabağ probleminə görə daha isti münasibətlər qurması və ona yaxınlaşması Azərbaycanı dividant gətirə bilərmi?

Tanınmış latviyalı jurnalist və siyasi məsləhətçi, ABŞ Milli Demokrat İnstitutunun Azər-

baycandakı sabiq ofis rəhbəri Aleks Qriqoryev rusdilli minval.az saytına müsahibəsində Bakı-Moskva münasibətlərinin daha da istiləşməyəyi və hətta Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə daxil olacağı təqdirdə bunun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə hansı təsirləri göstərəcəyindən danışdı.

"Moskva ilə münasibətlərdə istiləşmə sözsüz ki, həmişə soyuqluqdan yaxşıdır. Ancaq mən buna, hər halda, ehtiyatlı yanaşmanın tərəfdarıyam. Rusiyanın Türkiyə ilə münasibətləri yetərincə yaxşı olsa da, bu, ona Ankaranın xəbiərdarlıqlarına rəğmən, Türkiyənin hava

məkanını müntəzəm şəkildə pozmağa və Suriyanın şimalındakı türklərə qohum olan türkmənləri bombardman etməyə mane olmurdu" - deyib siyasi analitik.

Onun sözlərinə görə, Avrasiya Birliyinə qoşulmaq məsələsində Azərbaycan yəqin ki, öz milli maraqlarına uyğun hərəkət edəcək: "Ancaq üzvlük Dağlıq Qarabağ məsələsinin həllinə heç bir stimül verməyəcək, nə qədər ki, Ermənistanın arxasında Kreml kukla oynadığı dayanıb. Bunu dəqiq şəkildə dərk etmək lazımdır. Qarabağ münaqişəsi Rusiyaya imkan verir ki, həm hərbi münaqişə varian-

tında türk dünyasından müdafiəyə ehtiyacı olacaq Ermənistanın, həm də vaxtaşırı konfliktin nizamlanmasına və torpaqların qaytarılması vədləri alan Azərbaycanın ipini çəksin. Rusiya məşhur lətifədəki kimi - pendiri iki ayı balası arasında bölən tülkü kimi hərəkət edir. Əgər Qarabağ konfliktini həllini tapsa, Kremlin Güney Qafqazlıq bir işi qalmayacaq. Sizin münaqişənin nizamlanması yalnız çox böyük konflikt nəticəsində mümkündür, elə bir konflikt ki, Rusiyanı o dərəcədə zəiflətsin ki, o, Ermənistanla Azərbaycanın yanında olmasın".

Ekspertə görə, Rusiyanın Türkiyə ilə konfrontasiyanı qaçılmaz olduğunu da deyib. "Lakin çətin ki, bu, birbaşa hərbi münaqişə formasında olsun.

Böyük ehtimalla, bu, vasitəçilər hesabına müharibə olacaq, nə vaxt ki, Rusiya hər vaxtla bir tərəfi silahlandıracaq və ona kömək edəcək, Türkiyə isə - başqa tərəfə..."

Göründüyü kimi, Rusiya-Türkiyə gərginliyi hələ ki Qarabağ probleminə, danışıqlar prosesinə pozitiv heç nə vəd eləmir. Bunu Rusiyanın ATƏT-dəki daimi nümayəndəliyinin rəhbəri Aleksandr Lukaşeviçin son anti-Türkiyə açıqlaması bir daha sübut edir. Rusiya rəsmisinin baş nazir Əhməd Davudoğlunun Bakıya son səfəri zamanı Qarabağ məsələsində Türkiyənin həmişə Azərbaycanın yanında olacağını və işğal altındakı ərazilərin son qarışı da qaytarılana qədər onu müdafiə edəcəyini bəyan etməsini nəzərdə tuturuq.

Həftənin şok statistikası-şagird və tələbələr niyə canına qıyır? Psixoloq: "Uşaq istəmədən ailəsindəki problemlərin iştirakçısı olur"

"Məktəb direktoru şagirdi intihar həddinə çatdırdı", "Bakıda 1995-ci il təvəllüdü Xəlilli Çiçək adlı tələbə qız həyətlərindəki yarımtilkilidə özünü asaraq intihar edib", "Bakıda 16 yaşlı qız özünü bina-dan ataraq intihar etdi" və sairə. Bu intihar xəbərləri son 3 gündə baş verənlərin xronikasındır.

Maraqlıdır, əslində həyat eşqi ilə dolub daşmalı olan bir məktəbli, tələbəni həyata küsdürən və intihara sövq edən hansı səbəblərdir?

Psixoloq Dəyanət Rzayev intihar səbəblərinin çoxşaxəli olduğunu dedi: "Burada bir çox faktorlar var. Ən əsası isə burada münasibətlərdən söhbət gedir. Təhsildə yüklənmələrin də buna təsiri var. Keçmişə nəzər salsaq, SSRİ dövründə şagirdlərin, tələbələrin intihar etməsi nadir hallarda olurdu. Amma indi bu hal adiləşib. Mən sovet vaxtı məktəbdə oxuyanda özünü öldürmək, intihar nədir bilmirdim. Amma indi bu adiləşib ki, buna da səbəb informasiyanın bolluğudur. O vaxtlar heç bir müəllim özünə sığışdırmazdı ki, şagirdi təhqir etsin. İndi isə bu adi haldır. Sovet dönməndən bu yana elmdə nə dəyişib?! Demək olar ki, heç nə. Cüzi ixtiralar, məsələn, kompüter, informasiya və sairə. Amma elmdə mühüm dəyişikliklər olmayıb. Bu gün uşaqlar ali məktəbə daxil olmaq üçün əlavə müəllimlə məşğul olurlar. Sovet dönməndə Azərbaycandan çoxlu alimlər çıxıb. Onlar sovet proqramını keçiblər. Amma indiki kimi bu qədər ağır proqramlarla dərs keçməyiblər. Nəyə görə məktəb proqramı ali məktəbə daxil olmaq üçün kifayət etmir?! Mən deməzdim ki, dərslərin keyfiyyəti yoxdur. Sadəcə olaraq, elə bir sistem qurublar ki, uşaqlar daim gərginlik altındadır. İntihar edən uşaqlara diqqət etsəniz görürsünüz ki, onların əksəriyyəti kasıb ailələrin uşaqlarıdır. Onların ailəsində o qədər problemlər var ki, uşaq istəmədən bu problemlərin iştirakçısı olur. Bu gün valideynlərin uşaqlara az vaxt sərf etməsi də buna təsir edən səbəblərdəndir. Bizdə valideynlər 12 saat işləyir. Onlar ailələrinə, uşaqlarının təlim-tərbiyəsinə də vaxt sərf etməlidir. Bəzən elə olur ki, ata axşam gəldiyi üçün heç uşağını görə bilmir. Təəssüf ki, Azərbaycanda insanlar çoxlu işləyib, az pul qazanırlar. Əgər bu gün müəllimin maaşı 150-200 manatdırsa, o müəllimdən nə tələb etmək olar? Müəllim məcburdur ki, əlavə uşaq hazırlaşdırsın və ailəsini dolandırsın. Buna görə də insanlar çox aqressiv olublar. Aqressiv olan müəllim, məktəb direktoru da gəlib aqressiyasını şagirdə tökür. Çünki düşünür ki, buna səlahiyyəti var və şagird ona heç bir cavab verə bilməz. Həm də psixi sağlamlıq baxımından hansı işlər görülür ki, bu insanların psixologiyası normallaşsın. Bu yalnız psixoloji yox, həm də sosial problemdir".

□ Günel MANAFLI

Azərbaycanın məşhur futbolçusu Maşallah Əhmədovun barəsində 3 aylıq həbs- qətimkan tədbiri seçilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq, külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Veteran futbolçu Binəqədi Rayon Polis İdarəsinə dəvət olunaraq saxlanılıb və Binəqədi Rayon Məhkəməsinə aparılaraq həbs olunub.

Hüquq-mühafizə orqanlarından APA-ya verilən məlumata görə, Bakı şəhər sakini Fəqan Cəfərov 2012-ci ildə polisə ərizə ilə müraciət edərək, ona məxsus Binəqədi-Baksol yolunda yerləşən sexdən M. Əhmədovun 72 min manat dəyərində üzlük piltə götürdüyünü və pulunu ödəmədiyini bildirib. Polisə daxil olan həmin şikayət əsasında cinayət işi başlanıb. Lakin həmin cinayət işinin başlanmasından 3 il keçməsinə baxmayaraq, M. Əhmədov pulu ödəməyib. Bu il dekabrın 14-də Binəqədi polisində M.Əhmədovla bağlı daha bir şikayət daxil olub. Bakı şəhər sakini Yusif Əzizov şikayət ərizəsində M. Əhmədovun ondan 105 min manat dəyərində mermər daşı götürdüyünü, pulunu ödəmədiyini qeyd edib. M.Əhmədov həmçinin Y.Əzizovdan oğlunu işə düzəltmək adı ilə 15 min manat alıb və vədinə əməl etməyib. M. Əhmədovla bağlı polisə daxil olan ikinci şikayət də birinci şikayət əsasında başlanmış cinayət işinə əlavə edilib və hazırda istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Azərbaycan Regional Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının vitse-prezidenti olan M.Əhmədovun oğlu Tərlan Əhmədov isə deyib ki, hər şey mətbuatda yazıldığı kimi deyil. Məsələ ilə bağlı qısa danışan veteran futbolçunun oğlu ittihamları qəbul etmir. O bildirib ki, atası ilə bağlı iddialar əsassızdır: "Atamı şərləyiblər. İstintaqın gedişini gözləyirik. Hazırda başım bu işlərə qarışıb. İstintaq başa çatdıqdan sonra daha ətraflı danışmaq".

Qeyd edək ki, zaman-zaman M.Əhmədovla bağlı mətbuatda yazılar dərc olunub. 2010-cı il yanvarın 7-də "Yeni Müsavat" qəzetində "Maşallah Əhmədovun həbsi xəbəri yayıldı" sərliövəli yazı dərc olunmuşdu. Özünü partladaraq öldürən sahibkar Rasim Əliyevin həyat yoldaşı Hənifə Bayramovanın sözləri əsasında hazırlanan həmin yazıda M.Əhmədovun sahibkara qarşı dələduzluğundan söhbət açılırdı. H.Bayramova həyat yoldaşının ölümü ilə bağlı çox ilginç fikirlər səsləndirmişdi. Həmin yazıdan sitat: "Maşallah Əhmədov həyat yoldaşından Xırdalan şəhəri, 28-ci məhəllədə yerləşən 10

aillik evin sənədləşməsi üçün bir neçə il əvvəl 15 min dollar alıb. Amma sonradan vədinə əməl etməyib. Maşallah Əhmədov o pulu həyat yoldaşından alıb. Qəzetinizə açıqlamasında (bu mövzu ilə bağlı M.Əhmədovun "Yeni Müsavat"a açıqlamasını

məli olub. Lakin onun intihar etməsi xəbəri gəlib. O dövrdə sahibkarın müəmmalı intiharı ilə bağlı Bakı Şəhər Prokurorluğundan CM-in 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. İş prokurorluğun müstəntiqi Xanlar Qafarov

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətin 2 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılan məhkum Mircəlal Kərim oğlu Nəsrullayevin mətbuata yolladığı məktubda İ.Cavadovun onu MTN-dəki dəstənin toruna saldığını iddia edib. O, İ.Cavadovun MTN-in Enerje-

Maşallah Əhmədovun MTN-dəki dəstə ilə müdhiş əlaqələri üzə çıxdı

Veteran futbolçunun aldatdığı sahibkar özünü partladıb, yoxsa onu partladılar?

araşdırıb və cinayət tərkibi müəyyən edə bilmədiyindən xitam edib.

Qeyd edək ki, bugünlərdə mətbuatda "Neftçi"nin digər veteran futbolçu, Maşallah Əhmədovun komanda yoldaşı İsgəndər Cavadovla bağlı ilginç xəbər yayılmışdı. Hazırda

tika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq reisi, general-mayor Akif Çovdarovla əlbir olduğunu və veteran futbolçunun vəsisilə mal-mülkünü əlindən alındığını, özünün isə şərlənərək həbsə atıldığını yazıb.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Bayraq Meydanının sabiq rəisinin məhkəməsi olacaq

Akif Əlizadə: "Rəşad Məmmədovun həbsdə saxlanması üçün heç bir əsas yoxdur"

Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsinin sabiq reisi Rəşad Məmmədovun vəkili Akif Əlizadə müvəkkili barəsində Səbəyel Rayon Məhkəməsinin qərarından apelyasiya şikayəti verib. Şikayətə dekabrın 18-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə hakim İlqar Mürğüzovun sədrliyi ilə baxılacaq.

A.Əlizadə "Yeni Müsavat"a deyib ki, müvəkkilinin həbsdə qalması üçün heç bir əsas yoxdur: "Biz müdafiə tərəfi olaraq hesab edirik ki, Rəşad Məmmədovun barəsində həbslə əlaqəli olmayan bir tədbir seçib istintaqın davam etdirilməsi mümkündür. Çünki Rəşad Məmmədovun həbsdə saxlanması üçün heç bir əsas yoxdur. Dekabrın 9-da Səbəyel Rayon Məhkəməsi Rəşad Məmmədovun barəsində həbs müddətini 3 ay artırıb. Məhkəmə həbs müddətini uzadarkən bunun üçün konkret əsaslar göstərməli idi. Lakin belə bir əsas götürülmədi, ümumi sözlərlə istintaq müddətini uzatdılar. Rəşad Məmmədov Zabil Salmanovun ərizəsi əsasında həbs olunub. Eldar Mahmudov vəzifədən çıxarılandıqdan sonra Zabil Salmanov istintaq orqanına müraciət edib, ondan zorla ifadə alındığını, yalan ifadə verməyə məcbur edildiyini açıqlayıb. Çox təəssüf edirəm ki, həmin ərizə bu gün də baxılmamış qalıb. İttiham üzrə heç bir günahı olmayan Rəşad Məmmədov may ayından bu günə qədər həbsdə saxlanılır, bundan 3 ay sonra da həbsdə saxlamaq istəyirlər. Rəşad Məmmədova qarşı bu cür münasibətin qaynağı bizə aydın deyil. Ümid edirəm ki, Rəşad Məmmədovun barəsindəki qərar apelyasiya instansiyasında dəyişdiriləcək".

Qeyd edək ki, R.Məmmədovla yanaşı, iş üzrə məhkəmələr İsfəndiyar İsfəndiyarova Arzu Məmmədov da həbsdədir. Onların vəkilləri də məhkəməyə müraciət edərək müvəkkilləri haqda Səbəyel məhkəməsində çıxarılan eyni məzmunlu qərardan apelyasiya şikayəti veriblər. Vəkillər hər iki şəxsin azadlığa buraxılaraq istintaqın davam etdirilməsini tələb edirlər.

Qeyd edək ki, hər 3 şəxs Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) əməkdaşları tərəfindən bu ilin may ayında tutulub. Onlar Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsinə əsasən ittiham olunur.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

ABŞ Federal Rezerv Sisteminin (FRS) dolların baza faiz dərəcəsinə 0,25-0,5 faizə qaldırması barədə qərarının dünya ölkələrinin milli valyutalarına və iqtisadiyyatlarına təsiri dünya mətbuatının əsas mövzusunda çevrilib. Xatırladaq ki, son 9 ildə ABŞ Mərkəzi Bankı ilk dəfə idi ki, uçot dərəcəsinin artırılması haqda qərar verirdi. Düzdür, bu qərarla dünya iqtisadiyyatı hər hansı bir şok yaşamadı. Çünki uçot dərəcələrinin 0,25 -dən 0,5-ə qaldırılması gözlənilən idi və demək olar ki, qlobal iqtisadiyyat buna hazır idi.

Lakin gün başlar-başlamaz dollar bahalaşdı, avro isə hegemon ABŞ valyutasına nisbətə dəyər itirdi. Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) dekabrın 17-nə olan rəsmi məzənnələrə görə, ölkəmizdə dolların rəsmi məzənnəsi dekabrın 16-sı ilə müqayisədə 0,04% artaraq 1,0499 manat olub. Avro isə 0,72% ucuzlaşaraq 1,1394 manata düşüb.

FES-in qərarının, qlobal valyuta bazarına, ayrı-ayrı dövlətlərin valyutalarına, o cümlədən Azərbaycan manatına da təsirsiz ötüşməyəcəyi son günlər ən çox səslənən proqnozlar sırasında idi. Lakin manatın məzənnəsinin Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən olunması bu prosesin milli valyutamıza birbaşa təsirinin qarşısını aldı. Ancaq qarşıdakı günlərdə manatın məzənnəsində hiss ediləcək ucuzlaşmanın olacağı istisna edilmir.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında ABŞ Mərkəzi Bankının son qərarının Azərbaycan manatına təsirlərindən danışan iqtisadçı alim Vüqar Bayramov da bildirdi ki, qlobal valyuta bazarı üçün bu qərar gözlənilən idi: "Federal Rezerv Bankının qərarına dünya valyuta bazarı demək olar ki, hazır idi. İndi avronun kursunda dollara nisbətən cüzi azalmalar müşahidə olunur. Ancaq kəskin azalmalar yoxdur. Bu da onunla bağlıdır ki, qlobal valyuta bazarı psixoloji və iqtisadi baxımdan FES-in qərarına hazır idi. Ancaq nəzərə alsaq ki, söhbət mərhələli şəkildə uçot faizlərinin artırılmasından gəlir, bu zaman dolların da mərhələli olaraq valyuta bazarında möhkəmlənəcəyi istisna edilmir. FES-in uçot dərəcəsinin artırılması ilə bağlı qərarı prosesin nə başlanğıcı, nə də sonudur. Amma sözsüz ki, FES-in qərarının dünya iqtisadiyyatına, eləcə də Azərbaycan iqtisadiyyatına təsirləri var. Manatın məzənnəsinə dolayı təsirləri var. FES-in son qərarı manatın məzənnəsinə psixoloji baxımdan təzyiçidir".

Ekspert bildirdi ki, bu qərarın iqtisadi təsirlərinin olacağı da istisna deyil: "Azərbaycan manatının məzənnəsi ikivalyutalı səbəb əsasında müəyyənləşdiyi üçün, dolla-

olaraq 94 milyon bareldir, Ancaq bazara çıxarılan neftin həcmi gündəlik 97 milyon bareldir. Yaxın bir il ərzində, yəni 2016-cı ilin sonuna qədər dünyadakı mövcud iqtisadi artım tempini nəzərə alsaq tələbin təkliflə bərabərleşəcəyi gözlənilir. Əgər təklif artmazsa, hazırkı iqtisadi artım tempi nəzərə alınmaqla bazarda balans formalaşma bi-

hansını seçməsindən asılı olacaq".

Iqtisadçı ekspert Samir Əliyev isə hesab edir ki, FES-nin qərarı manatın devalvasiyası üçün heç bir əsas yaratmır: "Fikirləşirlər ki, manatın devalvasiyası olacaq, ancaq FES qərarının bu tipli təsiri yoxdur, sadəcə, məzənnə dəyişikliyi kimi təsiri var. Bu gün manatın məzən-

ABŞ gözlənilən qərarı

verdi: manat "titrəyir"...

Mərkəzi Bankdan müəmmalı mövqə; **Vüqar Bayramov:** "FES-in qərarı manata psixoloji təzyiçiyi artırdı və bu artıq müşahidə edilir"

rın avroya qarşı möhkəmlənməsi, birbaşa dolların manata qarşı da möhkəmlənməsinə gətirib çıxarır. Manat avroya qarşı güclənsə də, ABŞ dollarına nisbətən dəyər itirir. Yeni dolayısi ilə FES-in qərarı manatın avroya nisbətən möhkəmlənməsinə, manata nisbətən zəifləməsinə gətirib çıxarır. Bu baxımdan FES-in qərarının daha çox neft ölkələrinə təsir edəcəyi gözlənilir. Çünki FES-in qərarından sonra bahalı pul siyasəti nəticəsində dolların dəyərinin artması, strateji məhsulların, o cümlədən neftin qiymətinin azalmasına gətirib çıxaracaq".

V.Bayramov ABŞ-in neft ixracına qoyulan qadağanı aradan qaldırması faktına toxunaraq bunun neftin qiymətinə təsir edəcəyini vurğuladı: "Artıq neftin dünya bazarındaki qiymətində də müəyyən azalmalar müşahidə edilməkdədir. Eləcə də ABŞ-da neft ixracatına olan qadağanın aradan qaldırılması da bazarda təklifin artmasına səbəb olacaq. Əslində bazarda təklifin çoxluğu müşahidə olunurdu. Hazırda neftə olan tələbat gündəlik

lər. Ancaq hələlik təklifin tələbdən çox olması və buna uyğun olaraq qiymətlərin iqtisadi baxımdan aşağı düşəcəyini göstərir. O baxımdan bir tərəfdən neftin ucuzlaşması fonunda neft ölkələrinə valyuta daxilolmaları azalır. Digər tərəfdən isə bahalı dollar neft ölkələrinin valyutalarına təzyiçiyi artırır. Bu kontekstdə Azərbaycana da neftin ucuzlaşması fonunda valyuta daxilolmalarının azalacağı gözlənilir".

Manatın məzənnəsinin bundan sonrakı taleyinə gəlinə, iqtisadçı ekspert Mərkəzi Bankın iki mümkün variantının olduğunu bildirdi: "Manatın məzənnəsinin Mərkəzi Bank inzibati yolla müəyyənləşdirir. Mərkəzi Bank borclanmaya gedərək mövcud siyasəti davam etdirə bilər ki, ölkədə dollarlaşma prosesi başa çatsın, ondan sonra manatın məzənnəsinin azalda bilər. İkinci bir variant isə odur ki, Mərkəzi Bank üzən valyuta rejiminə keçə bilər. Bu da manatın məzənnəsinin azalmasına gətirib çıxara bilər. Manatın məzənnəsi yaxın zamanlarda Mərkəzi Bankın bu iki variantdan

nəsinə bazar müəyyən etmir. Əgər manatın məzənnəsinin bazar müəyyən etsəydi, yəni üzən məzənnə olsaydı, FES-in qərarından sonra biz görərdik ki, dollar manata münasibətdə təxminən bir faizə qədər dəyişib. Azərbaycanda dolların məzənnəsinin Mərkəzi Bank müəyyən etdiyinə görə, FES-in qərarının manata birbaşa təsiri yoxdur".

APA Mərkəzi Bankın ABŞ-ın Federal Ehtiyat Sisteminin qərarı ilə bağlı açıqlamasını yayıb. Daha sonra Mərkəzi Bankın mətbuat xidməti FES-in qərarı ilə bağlı heç bir açıqlama vermədiyini bəyan edib: "Mərkəzi Bankının mətbuat xidmətinə daxil olmuş sorğularla bağlı bildiriş ki, ABŞ-ın Federal Ehtiyatlar Sistemi tərəfindən ABŞ dollarının uçot dərəcəsinin artırılması ilə bağlı qəbul edilən qərarın manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsinə təsiri ilə bağlı Mərkəzi Bank tərəfindən hər hansı rəsmi açıqlama verilməmişdir. Manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsi sabit dinamika davam edir".

Qeyd edək ki, öncəki açıqlamada deyilirdi ki, FES-in qərarı bütün dünyaya, o cümlədən Azərbaycana, bizim milli valyutamıza öz təsirini göstərəcək: "Təsirlər barədə detallı danışmaq hələ çox tezdir, bununla bağlı biz müvafiq təhlillərimizi aparırıq. Bilirsiniz ki, manatın məzənnəsi bivalyuta səbətinə uyğun şəkildə tənzimlənir. Buna görə dollar və avro münasibətlərini ciddi şəkildə təhlil edirik".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

34 dövlət birlikdə düşünsə...

Hüseynbala SƏLİMOV

Asiya və müsəlman dövlətləri nəhayət ki, terrora qarşı birgə mübarizə aparmaq qərarına gəldi. Prosesin təfərrüatlarını bilməsək də Azərbaycanın da bu prosesə qoşulmasının müzakirə mövzusu olduğu deyildi... Nə cavab veriləcək, nə cavab verilməyəcək, bunu yaxın gələcək göstərəcək...

Ümumiyyətlə isə bizə elə gəlir ki, həmin dövlətlər terrora daha çox terroru törədən səbəblər haqqında baş sındırsalar, daha yaxşı olardı. Nəyə görə insanlar radikal tendensiyalara daha meyillidirlər? Nədən son vaxtlar terror bir proses kimi əksər müsəlman dövlətlərini bürüyüb?

Düşünürük ki, bunun cavabını elə də uzaqda axtarmaq lazım deyil. Diqqət çəkən odur ki, terrora qarşı guya mübarizə aparan ölkələrdən biri - Səudiyyə Ərəbistanı yalnız bu yaxınlarda qadınlara seçki hüququ verdi. Biz hələ onu demirik ki, bu ölkədə yalnız yerli strukturlar seçki ilə təşkil olunur...

Əgər insan seçici olarsa, hakimiyyəti seçki yolu dəyişə biləcəyinə əmin olarsa, onun öz etirazını dinc yolla bildirmək imkanı olarsa, o radikal tendensiyaların təsiri altına düşərmir?..

Radikal tendensiyaların təsiri altına düşənlər əksər hallarda ota əsr üsul-idarəsinə, daha təkmil dini idarəçiliyə can atmağa meyillidirlər. Onlar niyə belə edir? Onları buna təhrik edən nədir?

Məsələ bundadır ki, bu adamlar gözlərini açıb orta əsr üsul-idarəçiliyini görüb və bu idarəçilik altında yaşayıblar. Onlar fərqli bir siyasi model görməyiblər - gördükləri teokratik və klerikal rejimlər olub. Bu insanlar dünyəvi idarəçilik və demokratiya modeli görməyiblər. Ona görə də radikal dini tendensiyalara və "mütərəqqi despotizm"ə meyillidirlər. Bu insanlar bir neçə əsr geridə qalıblar. Onların radikal cərəyanlara meyil etməsinin səbəbi də budur. Mən bu yaxınlarda A.Saxarov mükafatı almış bir Səudiyyə vətəndaşı haqqında oxudum. Bilmirəm, bu adam nə edib, nəyi tənqid edib, necə tənqid edib, bunu ərəblərin öz öhdəsinə buraxıram, qoy, özləri araşdırsınlar. Amma bu adamı həbs etməklə kifayətlənməyiblər, ona min cubuq vurulmasını qərara alıblar və oxuduğuma görə bu qərar artıq qismən icra edilib...

Bunu oxuyandan sonra özümə yer tapa bilmədim. Bunlar hansı əsrdə yaşayırlar? İnsan həbs edilib və ona iş kəsilib. Bu, kifayət deyilmi? İndi çubuq vaxtıdır? Axı biz 21-ci əsrdə yaşayırıq!..

İndi həmin ölkə - Səudiyyə krallığı terrora qarşı mübarizəyə çağırır. Bu ölkəni idarə edənlər bu illər ərzində nə öyrəniblər? 10 manatın doqquzunu öz ciblərinə qoyur, birini isə xalqa verirlər. Düşünürük ki, bununla ədalətin ən ali təcəssümünü tapıblar!..

Amma insanlar başqa şey istəyir. Onlar dünyanı görürlər. Haradansa, nəse eşidir və öyrənirlər. Məsələn, eşidirlər ki, bu il Türkiyədə "böyük iyirmilili" toplantısı keçirilərkən ən bahalı hoteli Səudiyyə kralı icarə etmişdi... Yaponiyanın baş naziri qat-qat ucuz hotellə kifayətlənmişdi. Bu, nə deməkdir?

Bayaq dedim "on manat söhbəti"dir - doqquzunu öz ciblərinə qoyur, birini xalqa verirlər və düşünürük ki, bu, böyük ədalətdir...

Ona görə də düşünürük ki, belə dövlətləri terrora daha çox öz hakimiyyətləri düşündürür. Bəli, özlərindən və öz hakimiyyətlərindən qorxur, buna görə təlaş keçirirlər...

Ən böyük səhv həm də odadır ki, bu rejimlər düşünür ki, bir yerdə, tutaq ki, İsrailə mübarizədə terror yaxşıdır, amma başqa bir yerdə pisdir...

Düşünürük ki, terrorun müsəlman dünyasına yol açmasının bir səbəbi də elə bu oldu. Elə Qərbin də terrora natamam yanaşması az rol oynamadı - onlar da bir vaxt düşündülər ki, Əfqanıstanda sovetlərə qarşı terror yaxşıdır, amma başqa bir yerdə pisdir. Əfqanlar neylədilər? Sovetlərlə iş bitəndən sonra dönüb Qərbə qarşı vuruşmağa, onların silahını özlərinə qarşı yönəltməyə başladılar...

Ona görə də birinci, natamam düşüncə tərzindən uzaqlaşmaq, insanlara demokratik verdişlər aşılamaq lazımdır. Nə qədər ki, despotiya və despotlar olacaq, nə vaxta qədər ki, insanların siyasi vəziyyəti, hakimiyyəti dinc yollarla dəyişmək imkanı olmayacaq, nə vaxta qədər ki, insanlar savadlanmayacaq, dini cəhəlin əsarətində qalacaq, terror həmişə cazibəli və cəlbədicə mübarizə üsulu kimi görünəcək...

Bir vaxtlar xristian dövlətlərinin özündə terror yayılmışdı. Amma bu, o vaxtlar idi ki, insanların öz siyasi iradələrini ifadə etmək üçün başqa yolları yox idi...

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 Məhərrəm-səfər əy-yamını geridə qoy-duq. Əyyamı geridə qoysaq da, Kərbəla hərəkatından, Aşura məktəbindən öyrənil-məli dərsləri hər bir zamanda araşdırmalı, tanıtmalı və ya-satmalıyıq. Bu mənada Kərbəla hərəkatının dərslərinə hər bir zamanda diqqət ayırmaq çox önəmlidir.

Biz ötən bəhslərimizdə Aşura hərəkatının hədəfləri və mahiyyətinə toxunmuşuq. İstədik ki mövzunu davam etdirək. Bu məqamda toxunduq ki, Kərbəla hərəkatı xüsusi bir hadisədir. Bu hadisənin çoxsaylı qatları var. Kərbəla - bir neçə mahiyyətli bir fenomen-dir. Bu məktəbin, hərəkatın ali hədəfi - dinin, İslamın əhyasıdır. Buna hər birimiz diqqətli olmalıyıq. Minbər, əzadlıqlar, mərsiyələr, rövzələr əgər bu cəhət nəzərə alınmadan təqdim edilərsə, ya anlaşılarsa - bu məktəb yaşanmış olmaz. Əgər Həzrət Rüşeydən (s.ə), Həzrət Əli Əkbərdən (ə) danışmaq və onlardan danışanda fərqi qəndə olsa ki, onlar Əba Əbdillahlı (ə) Kərbəlaya ona görə gəliblər ki, İslam dini əhya olsun - o məzlumiyətlər nurani məzlumiyətlər olacaq. Bu halda o əzadlıqlar qurucu, diri, canlı olacaq.

Amma bizlər Kərbəlada baş verənlərə bir coğrafi hadisə, Aşurada baş verənlərə də tarixi hadisə kimi baxsaq və bu faciənin içərisində əziz Peyğəmbərimizin (s) yaxınlarının başına gələn müsibətlərlə bağlı sadəcə bir emosional ürək ağrısı keçirsək - bunun dinimizə-imanımıza heç bir faydası olmaz. Hətta Kərbəla hərəkatının, Aşura məktəbinin bu cür çatdırılması ümməti daha da böyük qəflətə aparar. Əgər Aşura məktəbi bu formada və yalnız məhərrəm-səfər əyyamında çatdırılarsa, ilin yalnız müəyyən vaxtında yaşadılan bir folklorə çevriləcək.

Amma əgər Aşurani günümü-zə gətirmək istəyiriksə, gerek Aşuranın çatdırışlarını günümüzdə, həyatımızda tətbiq edək. Bu-nu düşünəndə baş vermiş bir hadisə kimi xatırlayaq. Əgər belə etməsək, Aşuranın haqqını ödəməmiş olarıq. Aşurada Həzrət İmam Hüseyinin (ə) etdiklərinin hamısı - dinin əhyası, dinin oyanışı, diriliyi, canlı qalması üçündür. İndi bu böyüklükdə məktəbdə baş verənləri yaşadanda biz bunu dinin canlanması, oyanışı, əhyası, dinin insanları İslami kimliklərinin artması üçün deyil, sadəcə, tarixdə olanları xatırlayıb qəmlənmək üçün etsək - Aşuranın haqqını ödəməmiş olarıq.

Əməllərimizin niyyətlərində diqqətli olmaq
 Bu, eynilə namaz kimidir. İnsanlar çox zaman namaz qılarkən ən mühüm mövzunu unudurlar. Namaz nə üçün qılır? Biz nama-

Yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə olan toplumlar uğur qazanar

Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyatçı-filosof, İcraşəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

sələlərə "hə" deyənler idi. Əgər insan öz nəfzi istəklərinə "hə" desə, qəflətə düşər. Qəflətə düşəndə o yerə qədərlə gəlib çıxır ki, Əba Əbdillahi (ə) mühasirəyə alar. Ona görə də, insan üçün ayılmaq çox mühümdür.

Həzrət İmam Hüseyinin (ə) imtinasının bir neçə səbəbi var idi. **Birincisi**, Bəni-Üməyyənin İslam ümmətinə rəhbərlik üçün Allah tərəfindən heç bir haqqı yox idi. Onların şəri legitimliyi yox idi. Həzrət Əba Əbdillahi (ə) onlara müsbət cavabı, Yezid (lən) hökumətinə legitimlik verərdi. Bu, mümkün-süz olan bir iş idi.

İkincisi, Yezidin (lən) şəxsən də bu işlərə ləyaqəti yox idi. Burada iki mühüm məqam var. Əvvəla, İmam Hüseyin (ə) əslində bu imtinası ilə vilayəti Zəmanə Sahibinin (ə.f) zühuruna qədərlə sığortalayır. O İlahi vilayət ki, Peyğəmbərimiz (s) onu Qədir-Xum günündə elan etməsəydi, İslam din olaraq kamala çatmayacaqdı, nemətlər tamamlanmayacaqdı və İslam din olaraq Allahın razı olduğu hala gəlməyəcəkdə. Həmin İlahi vilayəti İmam Hüseyin (ə) öz imtinası ilə Qiyamətə qədərlə sığortalayır.

Digər tərəfdən, əgər İmam Hüseyin (ə) imtina etməsəydi, din özü də sıradan çıxacaqdı. İmam (ə) özü də bəyan edir ki, əgər mən beyət etsəm, İslamın "Fatihe"si verilir. Nəyə görə din sıradan çıxır? Çünki Müaviyyənin (lən) dövründə də mənəvi, vilayət mərkəz

olaraq İmamın (ə) mövcudiyəti var idi. Yezid (lən) isə yerlə göyün bağlantısının təminatı olan bir mənəvi, vilayət mərkəzi sıradan çıxartmaq istəyir. Daha yer üzərində yerlə göyün bağlantısını həyata keçirəcək mərkəzin də qalmasını istəmədi. Əgər İmam Hüseyin (ə) beyət etsə, İslam bir din olaraq sıradan çıxır. İlahi vilayət olmayan yerdə İslam da yoxdur. İmam (ə) da, təbii ki, imtina edər. Nəticədə həqiqi İslamı, Zəhra (s.ə) balasının zühuruna qədərlə sığortalamış olur.

Üçüncü tərəfdən, əgər İmam (ə) Yezidə (lən) beyət etsəydi, camaat da yolunu azardı. Deyərdilər ki, əgər İmam (ə) edirsə, deməli biz də edə bilərik. Əziz İslam Peyğəmbəri (s) və İmamlar (ə), Həzrət Zəhra (s.ə) - insanlıq üçün nümunədir. Və müvafiq olaraq, bu gün İslam adına olan simalar, İslam adına olan tribunlar, İslam adına olan insanlar nümunədir-

nəfiyyəyə yazdığı məktubda açıq-aydın şəkildə bəyan edir ki, onun qiyamı, məktəbi, hərəkatı yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmək üçündür.

Beyətdən imtinaya görə, küfəllərin dəvətinə görə bunu etmədi. İmam Hüseyin (ə) özü-özlüyündə yaxşı işlərə dəvət və pis işlərdən çəkəndirmə missiyası var. Su-əl çixə bilər ki, kimləri yaxşı işlərə dəvət edib, pis işlərdən çəkəndirəcək? Bunlar ki, hamısı namaz da qılırdı, oruc da tuturdu, dillərindən İslami sözlər, terminlər, şüarlar düşürdü. Həzrət İmam Hüseyin (ə) yaxşı işlərə dəvət və pis işlərdən çəkəndirməsi - yalnız namaz və oruca deyil, İslam bütün mahiyyəti ilədir. Toplum o hala gəlib çatıb ki, Allahın əmrlərini ya-satmağa dəvət və haramlardan, mənfiliklərdən çəkəndirmə missiyasını daha global halda həyata keçirmək zərurəti yaranıb. Bu mənada əmr-be-məruf və

Rəsuli-Əkrəmin (s), atam Əmirəl-möminin (ə) yolunu getmək, babamın ümmətini islah edib fəsadı aradan qaldırmaq üçün qiyam ediram! İmam (ə) burada hədəfini açıq-aydın şəkildə göstərir. Aşura hərəkatının hədəf və məqsədlərini bəyan edir ki, Rəsulallahın (s) dinini islah etmək, fəsadı aradan qaldırmaq üçün qiyam edir.

Başqa bir yerdə İmam Hüseyin (ə) buyurur: **"Pərvərdigara! Sən özü bilirsən ki, bizim mübarizəmizin məqsədi - Sənin dininin nişanələrini və İslami meyarları xalqa tanıdırıb göstərməkdir"**. İmam Hüseyin (ə) bütün hərəkatı boyunca apardığı, hədəflədiyi məsələlər bunlardır - İslamın meyarlarını çatdırmaq və dinin nişanələrini tanıdırmaq.

Yaxşıliqlara dəvəti tərkdən kəs dinin vacibətini tərkdən etmiş olur

Təəssüflər olsun ki, dinə qayıdırdan sonra insanlar namazı bərpə edir, orucu tutur, amma digər vacibətlər yalnız nəzəri halda qalır, çox az yada salınır, nadir hallarda onlarla bağlı danışılır. Hətta Aşura ilə, Kərbəla ilə bağlı əmr-be-məruf və nəhy-əz-münkərə toxunduqda, bu da bir nəzəri məsələ olaraq xatırlanır. Amma əmr-be-məruf və nəhy-əz-münkər bizim gündəlik həyatımızın ən

nəhy-əz-münkər - çox önəmli amildir. İmam (ə) hər fürsətdən istifadə edirdi ki, bu hədəfini həyata keçirsin.

Bu, özünü hətta son anlarda da göstərir. Aşura günündə Həzrət İmam Hüseyin (ə) zərbətlərini. Artıq torpaq üstündədir. Yezidilər (lən) xeymələrə tərəf hücum edirlər. Bu vəziyyətdə də İmam Hüseyin (ə) buyuruşlarında, müraciətində əmr-be-məruf və nəhy-əz-münkəri görəcəyik. **"Ey özü-Əbu Süfyan sülaləsinə satmış insanlar! Ey Əbu Süfyan nəslinin ardıcılıarı! Əgər Allahı tanıdırsınızsa, əgər Qiyamətə imanınız yoxdursa, hüriyyətiniz və insanlıq şərafətiniz hara getdi?!"** Ciddi bir çağırışdır. Orada olan insanlar üçün ciddi ayıldıq mesajdır. Lap əgər imanınız yoxdur, dində deyilsiz, amma axı insanlıq adına, hüriyyət adına, içinizdən gələn fitrət adına, toplumunuzda qəbul olunmuş dəyərlər adına - qadınlar və uşaqlar olan xeymələrlə bağlı belə davranış yoxdur. İslamdan öncə hətta bunlarla öyünürdünüz, bəs siz haralara gəlib çatdınız? Özü-Əbu Süfyan nəslinə satacaq, siz haralara qədərlə tənəzzül etdiniz? Bu, əmr-be-məruf və nəhy-əz-münkər inən ali nümunələrindən biridir.

İmam Hüseyin (ə) Aşuraya qədərlə olan buyuruşlarında da bu mövzuya işarə edir. Həzrət (ə) buyurur: **"Mən həvayi-nəfs üzündən fəsad törədib zülm etmək və ara qarışdırmaq üçün qiyam etməm. Mənim qiyamın - əmr-be-məruf (yaxşı işlərə dəvət) və nəhy-əz-münkər (pis işlərdən çəkəndirmək) üçündür. Babam**

apancı mövzudur. Yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə olmasa, dinin vacibətləri yerinə yetirilməmiş olacaq.

Əziz Peyğəmbərimiz (s) buyurur: **"Əmr-be-məruf və nəhy-əz-münkər məsələsinə göz yummanlar mütləq Allahın əzabını gözləməlidirlər"**. Əgər bir toplum, bir insan cəmi yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə mövzusunda göz yumarsa, lübbüddür ki, Allahın əzabı onların üzərinə gələr. Burada bir səbəb-nəticə bağlantısı var. Bir tərəfdən baxanda insanlar düşüncə ki, yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə etməsə, daha rahat olar. Amma, Peyğəmbərimiz (s) bizlərə çox ciddi bir təhlükəni xatırladır. Əgər yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə olmasa, həmin topluma Allahın əzabı nazil olar. O toplumlar ki, orada olan insanlar deyir: **"Mən heç nəyə qarışmıram"**, əgər insanların gözü qarşısında mənfiliklər adıləşdirilir, dəyərlər mindirilir və bunun müqabilində pisliliklərdən çəkəndirmə yoxdursa, əgər insanlar görəndə ki, yaxşıliqlar unudurlur və bunlara göz yumurlar - həmin toplumlar mütləq pis əqibət ilə qarşılaşarlar. Bundan qurtulmaq üçün mütləq cəmiyyətdə yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə institusional olaraq yaşanmalıdır.

Allahım, əqibətlərimizi xeyirli et!

Allahım, bizlərə yaxşıliqlara dəvət və pisliliklərdən çəkəndirmə əzmini nəşib et!

Allahım, toplumumuzda bu vacibətlərin yaşanmasını nəşib et! Amin!

Məşhurlar hansı əşyalarını hərraca çıxarar?

Xalq artisti Flora Kərimova əşyalarının hərraca çıxarılmasına qarşıdır; Gövhər Həsənzadə və Elza Seyidcahan isə...

Bu günərdə Böyük Britaniyanın ilk qadın naziri "Dəmir ledi" Marqarit Tetçerin əşyaları satışa çıxarılib. "Dəmir Ledin"nin şəxsi əşyaları rekord qiymətə satıldığı bildirilir. Belə ki, Londonda hərraca çıxarılan əşyaların sayı 186 ədəd və onların ümumi dəyəri təxminən 5 milyon dollara bərabər olub.

Bəs görəsən, Azərbaycanın siyasət, mədəniyyət, incəsənət aləmində tanınmış xanımlar hansı əşyalarını hərraca çıxarılmasını istəyirdi?

Sualımıza cavab olaraq İnsan Haqları üzrə İşçi Qrupunun üzvü, hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu bildirdi ki, hələ ki ölkəmizdə belə hərrac keçirilməsi ənənəsi formalaşmayıb: "Sözsüz ki, həm mənə, həm də digər siyasətçi qadınlarda hərraca çıxarılan əşyalar var. Lakin bizdə hələ o ənənə yaranmayıb ki, kimsə hərracdən nəse alsın. Əgər bizdə də bu cür ənənə olsaydı, mədəniyyətimizə aid, əl işləri olan qab-qacaq var ki, onları hərraca çıxartmaq olardı".

"Gündəlik Teleqraf"
MMC-nin rəhbəri Aynur Camalqızı isə hələ ki bu barədə düşünmədiyini deyib: "Düşünürəm ki, hərraca o adamların əşyaları çıxarılmalıdır ki, onları artıq bütün

dünya tanıyır. Məsələn, Marqarit Tetçer bütün dünyada məşhurdur.

Bu baxımdan Azərbaycanda da bütün dünyanın tanıdığı qadınlar var. Mən və yaxud mənim xanım həmkarlarım isə ən yaxşı halda öz ölkəmizdə və yaxud da ölkəmizə yaxın olan qonşu dövlətlərdə tanınmış bilirik. Bəlkə də 20, 40 ildən sonra biz dünyada doğrudan da məşhur, tanınmış isimlər olacağıq. Və o zaman biz hərraca hansısa əşyamızın çıxarılması ilə bağlı düşünməyə və ya addım ata bilirik. İndiki halda isə bu barədə düşünmək çox tezdir".

Xalq artisti Flora Kərimova əşyalarının hərraca çıxarılmasına qarşı olduğunu deyib: "Heç bir əşyama hərraca çıxartmazdım. Bu mənim xasiyyətimə uyğun deyil".

Bəstəkar Gövhər Həsənzadə hərraca çıxarılası çox dəyərli əşyaları olduğunu deyib: "Əntiq əşyalara çox meylliyəm. Evimdə satılacaq əşya çoxdur. Lakin deyə bilmərəm ki, böyük kolleksiya ilə auksionlarda iştirak edərdəm. Ümumiyyətlə isə istər ev, avtomobil, istərsə də digər əşyalar olsun, onu satmaq və yaxud da dəyişmək istəyəndə alınmır. Yeni mənim əşyalarım mənə çox bağlıdır (gülür). Hansısa problemim olarsa, onları satmaq fikrində olarsamsa bilirəm ki, bu alınmayacaq.

Lakin ağır vəziyyətə düşsərsə satılacaq çoxlu də-

yerli əşyalarım var. Ümumilikdə hazırda mənim mədəniyyətlə bağlı problemim yoxdur. Kolleksiyamda olan ən qiymətli, ən əziz əşyama müharibələrdə uşaq göz yaşlarının axdılmaması üçün dəyişməyə hər an, gözümlü yummadan hazırım".

Əməkdar artist Elza Seyidcahan isə çox maraqlı cavab verib: "Mən maraqlı ideyalarımı hərraca çıxardım. Düşünürəm ki, mənim maraqlı ideyalarım bu gündə hərraca çıxarılan əşyalardan daha üstün və canlı dəyərli olan sənət nümunəsidir".

□ **Xalidə GƏRAY**

Bakı marketlərində yumurta qadağası

Hər adam cəmi 10 yumurta ala bilər

Son günlər Bakıdakı bəzi mağaza və iri marketlərdə yumurta qıtlığı müşahidə edilməkdədir. Eyni zamanda bu məhsulun qiymətində də artım müşahidə edilir.

Dövlət Statistika Komitəsi Azərbaycanda yumurta istehsalında azalma olduğunu təsdiqləyib.

"Yeni Müsavat"a şikayət edənlər bildirib ki, iri və məhəllə marketlərində alıcıya yumurta məhdud sayda satılır. Daha dəqiq desək, hər müştəriyə cəmi 10 ədəd yumurtanın satıldığı yeni qaydalardandır. Buna səbəb kimi marketdəki yumurta qıtlığı göstərilir. Hətta şikayətçilər məsələnin tragikomik tərəfini də belə izah etdilər: "Əgər evə çox yumurta lazımdırsa, bir dəfə ər bazarlıq edəndə 10 ədəd alır, bir dəfə də arvad. Beləcə, 20 ədəd yumurtamız olur".

Problemi öncə məhəllə marketləri ilə dəqiqləşdirmək istədik. Metronun "20 Yanvar" stansiyası həndəverində yerləşən "Elxan" marketdən bizə bildirdilər ki, müştərilərə belə qadağa zavod yumurtası ilə bağlı qoyulub. Buna səbəb də firmaların onlara az yumurta götürməsi və bunu əhalinin tələbatına uyğun şəkildə bölə bilməmələridir. Marketin satıcısı Rahim Əliyev dedi ki, "firmadan soruşuruq ki, niyə az yumurta götürmüzsünüz, deyirlər, anbarda da azdır. Amma biz bilirik ki, ölkədə qəsdən yumurta qıtlığı yaradırlar. Sonra qiymətləri kəskin qaldıracaqlar. Anbar yumurta ilə doludur. Gedirik iri marketlərə ki, yarım qutu - onun içində 180 ədəd yumurta olur - yumurta ala, icazə vermirlər. Deyirlər, siz gedib bunun üstünə pul qoyub satacaqsız. Bəs müştəri bizdən yumurta istəyəndə nə cavab verək, nə deyək?"

"Rahat" marketlər şəbəkəsi marketing şöbəsinin müdiri Kənan Şükürov dedi ki, onlarda yumurta satışı ilə bağlı say məhdudiyyəti yoxdur. Mövsümə bağlı olaraq kənd yumurtasının sayında nisbətən azalma müşahidə olunur. Amma onları da bir qutuda 10 ədəd olmaqla satırlar: "Amma bəzi işbazlar fürsətdən istifadə edib, yarım qutu, bir qutu yumurta almaq istəyirlər. Bir qutunun içində 360 ədəd yumurta olur. Bu qədər yumurtanı niyə aldığıni soruşursan, deyir, ev üçün. Məlumdur ki, yalan deyir. Bazarda süni qiymət artımı yaratmaq üçün belə edirlər. Buna görə də onların qarşısı alınır. Amma sıradan müştərilərə yumurta sayı ilə bağlı hər hansı məhdudiyyət yoxdur".

"Makro market"in müdir müavini Samir Həsənlı də bu qadağanı inkar etdi. "Yumurtadan bol nə var" deyən mü sahibimiz sözünə görə, heç kim onlara qutu ilə yumurta almaqla bağlı mürciət etməyib. Amma mü sahibimiz bildirdi ki, zavod yumurtasının qiyməti qısa müddət öncəyə qədər 13 qəpiyə qalxsa da, hazırda 12 qəpik dəyəridir. Kənd yumurtasının qiyməti isə firmasından asılı olaraq dəyişir. 1 qutusu (içində 10 ədəd olur) 1.55-1.60 AZN məbləğindədir.

"Bizim" marketin administratoru Gülnar Əhmədova onlarda yumurtanın ədədlə yox, qutu ilə satıldığını bildirdi. Administratorun sözlərinə görə, onlarda yumurta qıtlığı yoxdur. Zavod yumurtası yox, ancaq kənd yumurtası satdıqlarını deyən market təmsilçisi qiymətlərin də (içerisində 10 ədəd olan bir qutunun) 1.40-1.83 AZN arasında dəyişdiyini vurğuladı.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Nömrənə ikinci həyat ver 2 qat balans al

777
www.nar.az

Yalnız Dekabrda

"Nar" nömrələrinə ikinci həyat verin, ikiqat balans qazanın

"İkiqat bayram" kampaniyası yenidən aktivləşən nömrələrə ikiqat balans qazandırır

"Nar" ikitərəfli qaydada bağlı olan öncədən ödənişli nömrələrin yenidən aktivləşdirilməsinə - "İkiqat bayram" kampaniyasına start verdi. Kampaniya çərçivəsində 2 AZN-dən 50 AZN-dək ödəniş etmiş abunəçilər balanslarına yüklədikləri puldan əlavə həmin məbləğin 100%-i həcmində 7 gün ərzində aktiv olacaq şəbəkədaxili bonus dəqiqələr qazanırlar.

Bundan başqa, mobil operator heç bir ödəniş şərti olmadan ikitərəfli bağlı olan 3G+ data nömrələrin balansına da 30 günlük 400 MB pulsuz internet trafikini yükləyir.

Kampaniya müddətində öncədən ödənişli nömrələri ikitərəfli qaydada bağlı olan, Sim-kartlarını itirən və ya zədələyən abunəçilər "Nar" satış və xidmət mərkəzlərində öz şəxsiyyət vəsiqələrini təqdim etməklə pulsuz Sim-dublikat əldə edə bilərlər.

Kampaniyadan nömrələri dekabr ayının 25-dək ikitərəfli qaydada bağlanmış bütün öncədən ödənişli xətt abunəçiləri istifadə edə bilərlər. İkitərəfli bağlı nömrələri yenidən aktiv edilən abunəçilər 15 yanvar 2016-cı il tarixədək kampaniyadan istədikləri qədər yararlana biləcəklər.

Daha ətraflı məlumatı "Nar" rəsmi internet sahifəsindən öyrənmə bilərsiniz: www.nar.az ttp://www.nar.az

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyətində 2 maşınlaq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yararır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

Babasil xəstəliyinin

ən müasir metodla

MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gəzləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

MÜSAVAT

Son səhifə

N 282 (6310) 18 dekabr 2015

Uşaqların uzaq durmalı olduğu qidalar

Qəhvə: infarkta yol açmaqla yanaşı, yuxusuzluq və dişlərdə saralma yaradır.

Kartof qızartması (free): tərkibindəki akrilamid maddəsi damar sərtliyi, şişkinlik və xərçəngin yaranmasına səbəb olur.

Kolbasa, sosiska - tərkibində natrium nitrit olan kolbasa və sosiskanın yeyilməsi xərçəng xəstəliyinin yaranmasına səbəb olur.

Çipsi: bu qida xərçəng xəstəliyindən piylənməyə, şəkər xəstəliyindən unutkanlığa qədər bir çox xəstəlik yaradır.

Asitli içkilər: tərkibində asit olan bu cür içkilərin mədə və bağırsağ xəstəlikləri yaratma ehtimalı var.

Hazır (yarımfabrikat) şorbalar: toz halına gətirilmiş, dəfələrlə istehsal olunmuş, içərisində həddən çox qatqı maddələri olan hazır şorbalar xərçəngə yol açır.

Rəngli şirniyyatlar: içərisində rəng yaradan kimyəvi maddələr olan şirniyyatlar diş çürüməsi daxil olmaqla, piylənmə, şəkər xəstəliyi, ürək və qan dövranı xəstəlikləri, xərçəng, yüksək təzyiq, iflic və sümük eriməsinə gətirir.

Çiy yumurta: çiy yumurtanın tərkibində zərərli salmonella mikrobu var ki, bu da müxtəlif xəstəliklər törədə bilər.

Spirtili içkilər: beyin və sinir sistemine mənfi yöndə çox ciddi təsir edir.

Beyin əməliyyatı zamanı saksafon çaldı

İspaniyanın Malaqa şəhərindəki "Carlos Haya Hospital"da inanılmaz olay, sensasiya baş verib. Saksafonçu Karlos Agilerin beyində aparılan 12 saatlıq əməliyyat zamanı 27 yaşlı musiqiçi saksafonda klassik caz əsərlərini ifa edib.

Milli.az ABC-yə istinadən bildirir ki, Karlos Agilera Avropada üzərində cərrahiyyə əməliyyatı aparılarkən musiqi alətində ifa edən ilk insandır. Əvvəllər belə olay ABŞ-da baş verib. Beyində bədxassəli şiş olan Karlos əməliyyat olunan zaman neyrocərrahlar və anestezioloqlar ona əvvəlcə not kitabı veriblər. Karlos notlara baxıb, sonra ona verilən saksafonda astadan ifaya başlayıb. Dünən Karlos Agilera

ra jurnalistlərin suallarını cavablayıb. "Musiqi mənim həyatımdır. Əməliyyat oktyabrın 15-də keçirilib və yalnız indi video yayılıb. Cərrahlara minnətdaram" - Agilera söyləyib.

Azərbaycan - dünyanın 78-ci xoşbəxt ölkəsi...

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) 2015-ci ildə həyat səviyyəsinə görə ölkələrin siyahısını hazırlayıb. Siyahıda insanların inkişaf səviyyəsi, əmin-amanlıq və s. kimi amillər nəzərə alınır. Azərbaycan həmin siyahıda 78-ci yerdə qərarlaşıb. Reytingin hazırlanmasında əsas meyarlar bunlardır: maarif sahəsində əhali üçün yaradılan imkanlar, ölkənin səhiyyə səviyyəsi, əhalinin ictimai təminatlarının ödənilməsi.

BMT-nin hazırladığı bu siyahıda bəzi ölkələrin tutduqları yerlər gözlənilməzdir. Belə ki, İsrail Yaponiya, Belçika, Fransa Avstriya və Finlandiyadan öndədir. Postsovet ölkələrindən ən yaxşısı kimi Estoniya 30-cu yerdədir.

Siyahıda Rusiya, Qazaxıstan Gürcüstan Ukrayna 81, Ermənistan Çin Xalq isə 90-cı yerlərdə yerləşdirilib. Ərəb dünyasından olan və nefti ilə müvəffəqiyyət qazanan ölkələr də bu siyahıda yer alıblar, Qətər 32, Səudiyyə Ərəbistanı isə 39-cu sıradadır.

İtə görə 37 il həbs

Tailandda sosial mediada Kral Bhumibol Adulyadejin itinə həqarət edən bir nəfərə həbs cəzası verilməsi üçün məhkəmə prosesi başlandı. Hərbi rejimlə idarə olunan ölkədə Tanakorn Siripaiboon adlı işçi Kralın iti haqqında facebook sosial şəbəkəsində təhqiredici şərhlər yazdığı üçün saxlanılıb. Siripaiboonun hakim qarşısına çıxdıqdan sonra 37 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediləcəyi gözlənilir.

Məlumat üçün bildirek ki, Tailandda ölmüş krallara həqarət edilməsi də cinayət hadisəsi sayılır. 2014-cü ildə 400 il öncə ölmüş bir hökmdara həqarət edən bir professor həbsə salınmışdı.

QOÇ - Olduqca əhəmiyyətli gündür. Hansısa böyük bir işinizi həyata keçirməkdə şans qazana bilərsiniz. Bununla yanaşı, perspektivli görüş və maddi gəliriniz də mümkündür.

BUGA - Əbəs yerə risk etməyin. Çalışın ki, ünsiyyətdə olduğunuz insanlarla münasibətləri qoruyasınız. Təxminən saat 15-dən sonra işgüzarlığınızı artırın ki, uğurlarınız çoxalsın.

ƏKİZLƏR - Ulduzların düzümü maraqlı bir təqvim yaşayacağınızdan xəbər verir. Üzləşdiyiniz adamların əksəriyyəti ovqatınızı yüksəldəcək. Sövdələşmələr üçün də səmərəli vaxtdır. Bu fürsətdən yararlanın.

XƏRÇƏNG - Astroloji göstəricilər işlərinizin rəvan gedəcəyinə işarə edir. Hətta cəhd etdiyiniz təqdirdə maddi durumunuz da yaxşılaşa bilər. Nahardan sonra səfərə çıxmaq fikrinizi reallaşdırın.

ŞİR - Yeni işgüzar əlaqələrə start vermək üçün Göy qübbəsi tərəfinizdə duracaq. Odur ki, bütün səylərinizi birləşdirməlisiniz. Günün ikinci yarısında şanslı məqamlar yaşayacaqsınız.

QIZ - Böyük dəyişikliklər astanasındasınız. Qətiyyətlə təəssüf etməyin. Nə qədər cəsarətli olsanız, işləriniz də bir o qədər uğurlu olacaq. Nahardan sonra qonaq getməyə dəyər.

TƏRƏZİ - Yalnız münasibətlər zəminində uğurlarınız olacaq. Fəaliyyət və ya şəxsi işlər üçün sərfəli vaxt deyil. İnsanlara qarşı unutkanlığınızı dəf edin. Daha çox istirahət edin.

ƏQRƏB - Saat 11-13 arası əsəblərinizi ci-lovlaya bilərsiniz, günün qalan müddətində ovqatınız xoş olacaq. Boş dayanmayın. Mühüm adamlara baş çəkin ki, ulduzlar sizə sevinc bəxş etsin. Pul da gözlənilir.

OXATAN - Qarşınızda duran vəzifələrin çoxluğu sizi yoracaq. Lakin nəticənin uğurlu olacağını nəzərə alıb passivləşməməlisiniz. Axşam məxfi görüşlər keçirmək sizə böyük səmərə verə bilər.

OĞLAQ - Səhər saatlarından başlayaraq qarşılıqlı münasibətlər zəminində, həmçinin işgüzar sövdələşmələrdə vəziyyət ürəyinizcə olacaq. Günün ikinci yarısında yeni təkliflər də gözlənilir.

SUTÖKƏN - Enerjinizin azaldığı bir vaxtda özünüzü ələ almağa çalışın. Fikirlərinizi başa düşən adamlar arayın. Nahar ərəfəsində şəxsi büdcənizi artırmaq ehtimalınız yaranacaq.

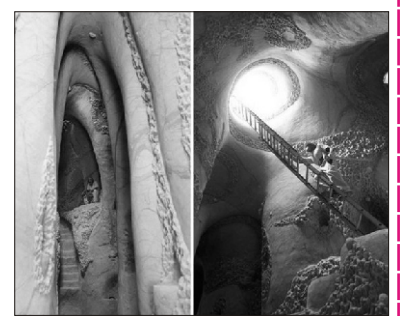

BALIQLAR - Gün ərzində mənfi enerjili Ay bürcünüzdə qərar tutduğundan ilk növbədə səhhətinizi qorunmalısınız. Qlobal işlərin həllini, eləcə də səfərlər planını isə mümkün qədər təxirə salın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

25 ilini mağarada keçirdi

Amerikalı bir heykəltəraş həyatının düz 25 ilini bir mağarada işləyərək keçirib. Uzun illər davam edən çalışmaları artdan ortaya qeyri-adi sənət əsəri çıxıb. Meksikada yaşayan amerikalı heykəltəraş, sadəcə, iti ilə birlikdə yaşayaraq bu mağaranı tamamilən dəyişib. Ra Paulette adlı heykəltəraşın buradakı sənət əsərləri görünəri heyran edir. Nyu-Mexiko çöllərinin birində yerləşən mağarada daş və qum toplusundan əsər-əlamət qalmadığı açıqlanıb. 75 yaşlı sənətçi "Sevdiyiniz işlə məşğul olduğunuz zaman vaxtın necə keçdiyini bilmirsiniz" deyib.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300